

طراحی الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده

احدالله انگزی قدس^۱

حسن گیوریان*^۲

کرم اله دانش فرد^۳

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

پژوهش حاضر با هدف طراحی الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده انجام شده است. این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی است و داده‌ها به صورت آمیخته (کیفی - کمی) با رویکرد اکتشافی متوالی با روش داده بنیاد و میدانی جمع‌آوری شد. در بخش کیفی بر اساس روش داده بنیاد، داده‌های موردنیاز با انجام ۱۶ مصاحبه نیمه ساختاریافته (شامل ۶ خبره دانشگاهی و ۱۰ فرمانده) که با استفاده از شیوه‌ی نمونه‌گیری گلوله برفی و با شاخص اشباع نظری جمع‌آوری و تحلیل شد؛ و در بخش کمی، گردآوری داده‌ها به صورت میدانی بود که تعداد ۳۸۴ تن از فرماندهان، مدیران و کارشناسان ارتش جمهوری اسلامی ایران ابتدا به صورت تصادفی طبقه‌ای و سپس با فرمول کوکران به صورت تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. در ادامه داده‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS و معادلات ساختاری Smart PLS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده دارای ۱۰۶ کد باز، ۱۴ کد محوری و ۶ کد انتخابی است که بر اساس نتایج حاصل از برآورد معادلات ساختاری، یعنی بار عاملی و آماره تی، شرایط علی بر مقوله محوری و این مقوله بر راهبردها و راهبردها بر پیامدها و شرایط مداخله‌گر و زمینه‌ای بر راهبردها تأثیر معناداری داشتند.

واژه‌های کلیدی:

الگو، ارتقاء مشارکت، نیروهای چهارگانه آجا، خطمشی‌های دفاعی آینده.

۱. دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت دولتی، گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. دانشیار و عضو هیئت‌علمی دانشکده مدیریت، واحد تهران مرکز و استاد مدعو واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳. استاد و عضو گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول: Email: Has.Givarian@iauctb.ac.ir

مقدمه

مشارکت عمومی در فرآیند تصمیم‌گیری‌های سیاسی به دموکراسی در یونان باستان برمی‌گردد و در قرن‌های بعد در معرض تغییرات مداوم بوده است (Wagner & et al, 2016: 435). از حدود دو دهه پیش مشارکت عمومی وارد عصر جدیدی شده است. گسترش انقلابی فناوری اطلاعات و ارتباطات، راهی که افراد، سازمان‌ها و دولت‌ها برای برقراری ارتباط و تعامل استفاده می‌کردند را تغییر داده است. در این زمینه، به‌ویژه توسعه رسانه‌های اجتماعی با تبدیل اینترنت از سیستم ذخیره‌سازی و بازیابی اطلاعات ارتباطی منفعل و غیرفعال به یک بستر ارتباطی دوطرفه تعاملی، تأثیر بسزایی داشته است (Wirtz & et al, 2018: 1). امروزه مشارکت در بستر جامعه‌ای دموکراتیک و مدنی صورتی نهادینه به خود گرفته است. بنیادی‌ترین اندیشه زیر ساز مشارکت، پذیرش اصل برابری مردم است و هدف از آن، تشریک‌مساعی افراد در جهت بهبود کیفیت زندگی در تمامی زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است (مهرگان، فقیهی و میرسپاسی، ۱۳۹۷: ۲). مشارکت مردم در فضای جامعه، بی‌تردید مستلزم استقرار یک فلسفه سیاسی بردبارانه و توسعه گرایانه از سوی دولت‌ها است. در حقیقت، مشارکت باید به‌عنوان جزئی از راهبرد شهروندی جامع، پیگیری و منظور شود تا از آن طریق بتوان التزام فوری و نه مقید به امکانات خاص دولت‌ها را به پذیرش تعهدات خویش، در احترام به حمایت و ایفای حق مشارکت به‌مثابه یکی از حق‌های بنیادین بشری خواستار شد (قاری، ۱۳۹۷: ۴۴). این موضوع به‌عنوان راهی برای عمیق‌تر کردن شیوه‌هایی که افراد عادی می‌توانند مشارکت مؤثر در خط‌مشی‌هایی که بر زندگی آن‌ها به‌طور مستقیم تأثیر می‌گذارد، در نظر گرفته شود. در بسیاری از نظام‌های نمایندگی این اجماع وجود دارد که فراتر از فرصت‌های گاه‌گاهی برای رأی‌دهی، باید به شهروندان اجازه داده شود و در واقع، تشویق شوند تا در تصمیماتی که بر آن‌ها اثر می‌گذارد مشارکت کنند (ایانلو و همکاران، ۲۰۱۹: ۲۱). در اسناد و برنامه‌های کلان و بالادستی کشور به ساماندهی و انسجام‌بخشی نظام مدیریت علم، فناوری و نوآوری تأکید شده است. مدیریت دانش و پژوهش و انسجام‌بخشی در خط‌مشی‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی در حوزه علم و فناوری و ارتقاء مستمر شاخص‌ها و روزآمدسازی نقشه جامع علمی کشور با توجه به تحولات علمی و فنی در منطقه و جهان، ساماندهی و تقویت نظام‌های نظارت، ارزیابی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی در حوزه‌های علم و فناوری، ساماندهی نظام ملی آمار و اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوری جامع و کارآمد از مواردی است که در خط‌مشی‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه علم و فناوری آمده است (علی پور، ۱۴۰۰: ۸۹). اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام‌بخشیدن به آن‌ها در مراحل خط‌مشی‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان از طریق تعیین حدود مدیریت و مالکیت نهادهای مرتبط با

حوزه علم و فناوری، بازرگاری، اصلاح، یکپارچه‌سازی، ساده‌سازی و به‌روزرسانی قوانین و مقررات نظام علم و فناوری کشور، اصلاح فرآیندها و ساختارهای نظارت و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری ملی و تعیین استانداردهای بومی در حوزه علم و فناوری در چارچوب نیازهای اقتصادی و اجتماعی کشور، ساماندهی نظام تأمین مالی توسعه علم و فناوری، از جمله راهبردهای کلان ملی است که در نقشه جامع علمی کشور گنجانده شده است (جمشیدی، ۱۴۰۰: ۱۳۰). با این حال، در حال حاضر در ایران شهروندان، کمتر در فرایند خطمشی‌گذاری عمومی نقش ایفا می‌کنند. به طوری که این کمبود به‌عنوان یک چالش و ضرورت تعامل سیستم خطمشی‌گذاری عمومی با شهروندان و جامعه مدنی به‌عنوان یک نیاز اساسی مطرح شده است (رودساز و همکاران، ۱۳۹۷: ۸۲). فرایند خطمشی‌گذاری با مراحل از قبیل شناخت و درک مسئله، طرح مسئله و تهیه و تدوین راه‌حل‌ها، قانونی کردن و مشروعیت بخشیدن به خطمشی، ابلاغ و اجرای خطمشی و ارزیابی خطمشی شناخته می‌شود (گرچی پور و همکاران، ۱۳۹۸: ۵۰). از طرفی نحوه وضع خطمشی در نهادها و دستگاه‌های مختلف دولتی، متفاوت است. تدوین هر خطمشی باید منطبق بر مدل، اصول و فرآیندهای خطمشی‌گذاری عمومی و الزامات و اقتضات موردنیاز جوهره همان موضوع باشد. یکی از خطمشی‌های مهم عمومی، خطمشی‌ها دفاعی هر کشور است هر چند که این مقوله تا حال چندان که باید و شاید در محافل علمی و خطمشی‌گذاری ملی فراگیر نشده است و این در حالی است که نیروهای مسلح با داشتن انبوه منابع انسانی، امکانات، تخصص، دانش و حتی خلق نوآوری‌های می‌توانند به نیازهای پیچیده و در حال تغییر نیروهای مسلح پاسخ داده و شایستگی‌های نظامی خود را با شایستگی‌های خطمشی‌گذاری تلفیق نمایند. علیرغم بحث‌های زیادی که در این زمینه وجود دارد، پژوهش خاصی پیرامون الگوسازی مشارک نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده صورت نگرفته است. از این‌رو، هدف این پژوهش ارائه الگویی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده است. در نتیجه با توجه به اهمیت مشارکت‌های نیروهای چهارگانه آجا و هم‌پوشانی بین این نیروها با رویکرد افزایش بازدارندگی و قدرت مانور در سطوح زمین، هوا و دریا، تنها بخشی از دستاوردهای آن است، پژوهش حاضر به دنبال آن است که ضمن شناسایی مؤلفه‌ها و ابعاد دخیل در مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده، الگویی پیریزی کند تا موجبات کشف راه‌حل‌های جدید مشارکت، ارزش قائل شدن برای نظرات سایر نیروها را فراهم کند. از این‌رو پرسش‌های تحقیق با توجه به هدف تحقیق به شرح زیر مطرح شده‌اند:

۱) الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خطمشی‌های دفاعی آینده چیست؟

۲) ابعاد و مؤلفه‌های الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده کدام‌اند؟

۳) میزان اعتبار مدل ارائه‌شده برای ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده در چه حدی است؟

مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهش

مبانی نظری پژوهش

الگو:

الگو نمای ساده‌ای از برخی جنبه‌های جهان واقعی و نیز بازسازی و تلخیصی از واقعیت است که با دربرداشتن ویژگی‌های اصلی از واقعیت، شناخت ما را تسهیل می‌کند (Dye, 2012:471).

خط‌مشی عمومی^۱:

به‌طور کلی خط‌مشی عبارت است از خط سیر و راهی که انسان در پیش رو دارد (الوانی، ۱۳۹۵: ۵۴). در واقع به تدریج که بر وظایف دولت‌ها و حکومت‌ها افزوده شد و پیچیدگی‌های محیطی رو به فزونی گذشت اهمیت مقوله خط‌مشی گذاری بیش‌ازپیش روشن گردید. به‌طوری‌که امروز بُعد جدیدی در مدیریت و به‌ویژه مدیریت دولتی مطرح است که می‌توان آن را بُعد خط‌مشی نام نهاد (قربانی زاده و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۳۰). در واقع خط‌مشی بیانگر مجموعه اقدام‌های به نسبت ثابت و هدفمندی است که توسط یک فرد یا مجموعه‌ای از بازیگران برای پرداختن به یک مسئله یا دغدغه دنبال می‌شود (Anderson, 2014). از این رو خط‌مشی فرآیندی تلقی می‌شود که طی آن مسئله‌ای در عرصه عمومی شناسایی می‌شود و در یک نظام پویا مورد بررسی قرار می‌گیرد و راه‌حلی برای آن اتخاذ و اجرا می‌شود (Sabatier, 1991:320). در این بین خط‌مشی عمومی دربرگیرنده اجزایی است که اصطلاحاً هدف، محتوا و اثر نامیده می‌شود. هدف به مقصدی گفته می‌شود که خط‌مشی عمومی برای نیل به آن شکل گرفته است. محتوا به بخشی از خط‌مشی اطلاق می‌شود که از انتخاب گزینه مطلوب به دست می‌آید و اثر خط‌مشی نیز به تغییراتی که به سبب اجرای خط‌مشی حادث می‌شود دلالت دارد (الوانی و شریف‌زاده، ۱۳۹۱: ۲۴). از طرفی می‌توان گفت که فرایند خط‌مشی گذاری^۲، مجموعه به هم وابسته‌ای از فعالیت‌ها و اقداماتی است که با شناسایی مسائل عمومی، ایده‌ها و اولویت‌های دولت را در حالت‌های مختلف برای افراد یا مراجع تصمیم‌گیرنده تعیین می‌کند و بدین‌وسیله آن‌ها تعیین می‌کنند که کدام گزینه

¹ Pattern

² Public policy

³ Public policy process

و چه وقت باید به یک اقدام عملی تبدیل شود. این فرایند پیچیده، حاصل چهار گروه متغیر است که عبارت‌اند از: حوادث و رویدادهای عمومی، بازیگران از جمله بازیگران رسمی (قوای سه‌گانه)، احزاب و گروه‌های ذینفع، مجریان خط‌مشی‌ها (دانش فرد، ۱۳۹۵: ۱۲). از طرفی خط‌مشی گذاری به صورت یک چرخه فرآیندی را تشکیل می‌دهد که شامل چندین فعالیت و مرحله است. کایرنی^۱ (۲۰۱۶) فرآیند خط‌مشی گذاری را توالی منطقی فعالیت‌هایی دانسته است که در طی آن خط‌مشی‌های عمومی ایجاد می‌شوند. صاحب‌نظران این مراحل را به‌طور کلی در سه مرحله تدوین، اجرا و ارزیابی تقسیم می‌کنند. یکی دیگر از این تقسیم‌بندی‌ها بر اساس قوای سه‌گانه است: الف) خط‌مشی‌های تقنینی که به وسیله قوه مقننه وضع می‌شود، ب) خط‌مشی‌های اجرایی که توسط قوه مجریه وضع می‌شود، ج) خط‌مشی‌های قضایی که توسط قوه قضاییه وضع می‌شود (Makandi, 2005: 123). در این بین یکی از مهم‌ترین خط‌مشی‌های عمومی که می‌توان از آن نام برد خط‌مشی‌های دفاعی آینده^۲ است که در این پژوهش به این مهم پرداخته شده است و منظور از آن، یک‌جهت‌گیری کلی است که چگونگی عمل نیروهای چهارگانه ارتش جمهوری اسلامی ایران و سازمان‌های وابسته در ارتش جمهوری اسلامی ایران را در شرایط خاصی در آینده نزدیک مشخص می‌کند. در واقع می‌توان گفت آینده پژوهی^۳ دانش تحلیل، طراحی و برپایی هوشمندانه آینده است که به ما می‌آموزد در مواجهه با پدیده غیرمحسوسی به نام آینده چگونه برخورد کنیم (فرزین راد و همکاران، ۱۳۹۹: ۲۳۶). و این در حالی است که ما باید بتوانیم با تدوین و اجرا و ارزیابی خط‌مشی‌های دفاعی آینده بتوانیم به صورت هوشمندانه عمل کنیم به ویژه در نیروهای ارتش جمهوری اسلامی که ملزم به مشارکت با همدیگر بوده است بر اهمیت دو چندان این موضوع می‌افزاید که خط‌مشی‌های دفاعی آینده مبتنی بر ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه خویش باشد.

مشارکت^۴:

در تعریفی ساده، مشارکت عمومی را میزان آگاهی و تمایل مردم برای دخالت و اثرگذاری بر خط‌مشی‌های عمومی، اداره امور عمومی و تعیین سرنوشت خود و کشور خود به صورت جمعی، برشمرده‌اند (Duel, 2015:321). برخی دیگر، مشارکت عمومی را تشکیل دادن کوشش‌های سازمان‌یافته برای افزایش کنترل بر منابع و نهادهای نظم‌دهنده در شرایط اجتماعی معین از سوی مردم، گروه‌ها و نهادهایی که تاکنون از حیطة اعمال چنین کنترلی محروم بوده‌اند، تعریف

¹ Cairney

² Future defense policies

³ Futurology

⁴ participation

کرده‌اند. بر این اساس، کلیه افراد جامعه و نهادهای مردمی فعال در سطح جامعه حق دارند در تصمیمات اثرگذار بر سرنوشت خود مشارکت داشته باشند. در همین راستا، انجمن بین‌المللی مشارکت عمومی، مشارکت عمومی را درگیری افرادی که تحت تأثیر تصمیمات قرار می‌گیرند، در فرایند تصمیم‌گیری تعریف کرده است که این مشارکت می‌تواند در سطح ارائه مشاوره، درگیر شدن و مشارکت مستقیم افراد، ارائه گردد (Duel, 2015: 340). در واقع مشارکت به‌عنوان مکانیزم مؤثر در برنامه‌ریزی‌های عمومی و کاهش ریسک تقویت اثر برنامه‌های ملی در آینده است و همچنین مشارکت به‌عنوان کاتالیزور تغییر اجتماعی است (Evans & et al, 2019: 2). میزان مشارکت مردم در امور جامعه یکی از کلیدی‌ترین پایه‌های حکمرانی خوب به شمار می‌رود. مشارکت می‌تواند به‌صورت مستقیم و یا غیرمستقیم (از طریق نهادهای قانونی) صورت گیرد. البته نمی‌توان انتظار داشت که در نظام تصمیم‌گیری یک کشور، تمامی نظرات موجود مدنظر قرار گیرد، بلکه مفهوم مشارکت در اینجا، اشاره به آزادی بیان و تنوع دیدگاه‌ها و سازمان‌دهی یک جامعه مدنی دارد (حشمت زاده و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۵). مشارکت به‌طور کلی به دودسته کلی تقسیم می‌شود: نوع اول مشارکت اجتماعی^۱؛ در این حوزه متضمن انواع فعالیت‌های فردی یا جمعی برای تأثیرگذاری بر تصمیم‌گیری‌ها و خط‌مشی‌های دستگاه‌های عمومی از سطوح پایین (شهرداری، نظام آموزشی و...) تا سطوح بالاتر (دستگاه‌های عالی قانون‌گذاری، اجرایی و قضایی) است. همکاری مردم در گروه‌ها، برنامه‌های اجتماعی، خاصه انجمن‌های داوطلبانه و سازمان‌های غیردولتی، دال بر مشارکت اجتماعی آن‌ها است که در معنای وسیع، دربرگیرنده انواع کنش‌های فردی و گروهی به‌منظور دخالت در تعیین سرنوشت خود و جامعه و تأثیر نهادن بر فرآیندهای تصمیم‌گیری درباره امور عمومی است. از طرفی مشارکت اجتماعی در دو بُعد نوع‌دوستانه و مدنی نیز مورد توجه است: الف) بُعد مشارکت نوع‌دوستانه^۲، به معنای علاقه و اعتنای فرد نسبت به کنش‌های مبتنی بر اعمال نوع‌دوستانه و اولویت منافع دیگران بر نفع شخصی است، افراد در این وضعیت، به مجموعه فعالیت‌ها و کنش‌های مرتبط با نفع دیگران و بدون چشم‌داشت آنی، مبادرت می‌ورزند. ب) بُعد مشارکت مدنی^۳، به معنای علاقه و اعتنای فرد نسبت به کنش‌های اجتماعی مرتبط با شکل‌گیری جامعه مدنی است. افراد در این وضعیت، به مجموعه فعالیت‌های مبتنی بر منافع عمومی در قالب شاخص‌های جامعه مدنی مبادرت می‌ورزند. در این نوع مشارکت منافع و آثار مطلوب مشارکت به‌صورت غیرمستقیم و در یک فرایند اجتماعی به افراد مشارکت‌کننده

¹ Social Participation

² The dimension of altruistic participation

³ The dimension of civic participation

بازمی‌گردد (فتحی و میرزا پوری، ۱۳۹۵: ۹۰). نوع دوم مشارکت سیاسی^۱؛ این مشارکت فعالیت داوطلبانه اعضای جامعه را در انتخاب رهبران و شرکت مستقیم و غیرمستقیم در خط‌مشی‌گذاری عمومی است. به عبارت دیگر مشارکت سیاسی فرآیندی که مجموعه افراد جامعه با شرکت در تصمیم‌گیری‌ها در اداره و سازمان‌دهی جامعه سهیم می‌شوند و خط‌مشی‌های عمومی را تبیین و یا بر آن تأثیر می‌گذارند (ملکی، ۱۳۹۷: ۱۰۲). در یک طبقه‌بندی دیگر، انواع مشارکت به صورت زیر تقسیم شده است: ۱- مشارکت ابزاری،^۲ در این نوع مشارکت کارکنان به صورت یک ابزار ملاحظه می‌شوند. این نگرش بدون توجه به مبانی انسانی و فرهنگی افراد، صرفاً به انسان با دیدی اقتصادی و مادی توجه می‌کند. ۲- مشارکت تحمیل‌شده^۳، این نوع مشارکت که توسط افراد نخبه در سطوح سازمانی توسط مدیران ارشد هدایت می‌شود به صورت برنامه‌ریزی‌شده و هدایت‌شده افراد را در اداره امور سهیم می‌سازد. ۳- مشارکت توسعه‌ای^۴، این نوع مشارکت فرایندی است: اجتماعی، یکپارچه، جامع، پویا، همبسته، مکمل، چندبعدی و چند فرهنگی؛ به عبارت دیگر، مشارکت توسعه‌ای خواهان مشارکت همه افراد در سازمان‌دهی جامعه است. در مشارکت توسعه‌ای به نیازهای عالی‌ه انسانی توجه می‌شود (سعادت و باقری، ۱۳۹۹: ۴۲). بنابراین با این شرایط گفته شده این پژوهش درصدد ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی در هر دو بعد داخل و بیرون از سازمان بوده است. در ادامه خلاصه‌ای از پیشینه پژوهش در جدول (۱) آورده شده است:

پیشینه‌های پژوهش

جدول (۱) خلاصه‌ای از پیشینه پژوهش

ردیف	نام پژوهشگر	عنوان	یافته‌های پژوهش
۱	رمضان پور و همکاران (۱۳۹۸)	ارائه الگوی عوامل مؤثر بر مشارکت نخبگان در فرایند تدوین خط‌مشی‌های عمومی نظام جمهوری اسلامی ایران	ایجاد شبکه‌های آموزشی و پژوهشی و فن‌آوری بین دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و سازمان‌های اجرایی کشور، تأثیرگذارترین عامل و اصلاح رفتار سیاسی- اجتماعی در سطح ملی، تأثیرپذیرترین عامل در بین عوامل احصا شده است.
۲	سلیمانی و همکاران (۱۳۹۸)	الگوی اقتضایی شناسایی مسائل عمومی در فرایند	بازیگران دولتی شامل دولت، مجلس شورای اسلامی و افراد و نهادهای قانون اساسی،

¹ Political participation

² Instrumental participation

³ Imposed participation

⁴ Development participation

ردیف	نام پژوهشگر	عنوان	یافته‌های پژوهش
		خط‌مشی گذاری ایران با تأکید بر عوامل پیشران	بازیگران غیردولتی شامل گروه‌های ذینفع و گروه‌های ذی‌نفوذ و همچنین حساسیت موضوع، قلمرو موضوع، مقطع زمانی وقوع رویداد و هزینه ایجاد شده از طریق رویداد بر فرایند شناسایی مسائل عمومی در ایران تأثیرگذار هستند
۳	پورعزت و همکاران (۱۳۹۸)	شاخص‌های اولویت‌بندی عادلانه مسائل عمومی	گستره، فوریت، تسهیل‌گری حل سایر مشکلات عمومی، شدت و تأثیرگذاری بر رعایت ارزش‌های اجتماعی. نتایج پژوهش نشان داده است هر پنج شاخص از اولویت‌شایان توجهی برخوردار بوده و هنگام تعیین اولویت مسئله عمومی باید موردتوجه قرار گیرند
۴	شیخ بگلو و همکاران (۱۳۹۹)	ارائه مدل مشارکت ذی‌نفعان در خط‌مشی گذاری عمومی در سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	نمایانگر سطوح چهارچوب مشارکت ذی‌نفعان در خط‌مشی گذاری عمومی، شامل عوامل بسترساز مشارکت ذی‌نفعان، شرایط تعامل با ذی‌نفعان، عوامل اثرگذاری ذی‌نفعان، شرایط عملیاتی مشارکت ذی‌نفعان و نتایج و پیامدهای مشارکت ذی‌نفعان است.
۵	قربانی زاده و همکاران (۱۴۰۰)	سناریوهای آینده مشارکت عمومی در خط‌مشی گذاری ایران	آینده مشارکت عمومی در خط‌مشی گذاری از پیش معین نیست و متأثر از دو عدم قطعیت است؛ از یک سو نوع حکومت می‌تواند بر وضعیت مشارکت عمومی تأثیر بگذارد، از سوی دیگر فرهنگ ملی در این عرصه به دلایل مختلف می‌تواند مشارکتی یا اقتدارطلبی باشد. بدین ترتیب وضعیت مشارکت عمومی در خط‌مشی گذاری عمومی متفاوت خواهد بود. در همین رابطه چهار سناریوی دموکراسی تفاهمی، دموکراسی اکثریتی، اقتدارگرایی انتخاباتی و سیستم بسته موردبررسی قرار گرفت

ردیف	نام پژوهشگر	عنوان	یافته‌های پژوهش
۶	سیمونوفسکی و همکاران ^۱ (۲۰۲۱)	درگیر کردن شهروندان در شهر هوشمند از طریق بسترهای مشارکت: چهارچوبی برای کارمندان عمومی و توسعه‌دهندگان	یک پلتفرم مشارکت باید از چه ویژگی‌هایی برخوردار باشد تا با الزامات شهروندان و کارمندان عمومی همسو شود

بررسی‌های موجود در زمینه پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهند که در حوزه ابعاد و مؤلفه‌های الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده مستقیماً پژوهشی صورت نپذیرفته است و خلأ دانشی در ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی مشاهده می‌شود. از این رو پژوهش حاضر در زمینه شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده بخشی از خلأ پژوهشی موجود را پر می‌کند.

روش‌شناسی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش حاضر آمیخته کیفی و کمی است که ابتدا با استفاده از روش نظریه داده بنیاد و سپس به صورت میدانی در سازمان ارتش جمهوری اسلامی ایران در رابطه با ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه پرداخته شده است.

جامعه آماری این پژوهش شامل دو جامعه است. مرحله اول در بخش کیفی پژوهش، متخصصان و صاحب‌نظران حوزه خط‌مشی گذاری دفاعی به عنوان مشارکت‌کنندگان بالقوه جهت طراحی و تدوین الگو انتخاب شدند که به منظور انتخاب این افراد عواملی از قبیل تجربه، سمت، تحصیلات، مرتبط بودن با موضوع، علاقه‌مندی و داشتن زمان کافی جهت مصاحبه و ... و مبتنی بر نمونه‌گیری گلوله برفی بود، مد نظر قرار گرفته است. به منظور استخراج کدها با استفاده از روش نمونه‌گیری نظری تا رسیدن به اشباع نظری مصاحبه‌ها انجام می‌گردد. اشباع نظری، زمانی حاصل می‌شود که داده‌های اضافی، کمکی به تکمیل و مشخص کردن یک مقوله نظری نمی‌کنند و نمونه‌ها از آن پس مشابه به نظر می‌رسند، به عبارت دیگر نقطه اشباع نظری به تکرار داده‌ها در تحقیق می‌پردازد و این تکرار داده‌ها و نتایج حاصله از آن در روش‌شناسی، بیانگر پایایی روش تحقیق است. نمونه‌گیری نظری مستلزم جمع‌آوری داده‌ها بر اساس مقوله‌ها برای تدوین نظریه است. نمونه‌گیری از صاحب‌نظران در این پژوهش تا زمانی ادامه پیدا کرد که فرایند اکتشاف و تجزیه و تحلیل به نقطه اشباع نظری برسد. در انجام مصاحبه‌ها، از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته

¹ Simowski et al

استفاده شد؛ هم‌زمان با گردآوری داده‌ها، داده‌های کیفی شامل متن مصاحبه‌ها با استفاده از مراحل سه‌گانه کدگذاری باز، کدگذاری محوری و گزینشی مورد تحلیل قرار گرفت. به‌نحوی که بعد از تحلیل (کدگذاری) داده‌های حاصل از هر مصاحبه یا گزارش، با مشخص شدن نقاط مبهم یا ضعف نظریه و مقوله‌ها، نمونه بعدی برای اصلاح و غنی‌تر کردن نظریه انتخاب شد و نمونه‌گیری آن‌قدر ادامه یافت تا در مقوله‌ها اشباع نظری حاصل شد. تحلیل داده‌ها بر اساس روش پیشنهادی استراس و کوربین^۱ (۲۰۱۱) بعد از اولین مصاحبه انجام شد و به تولید مفاهیم و ایجاد سؤال‌هایی جدید و در نتیجه کسب اطلاعات بیشتر منجر شد این فرآیند به‌صورت چرخه‌ای و تا نقطه اشباع داده‌ها ادامه یافت. شایان‌ذکر است اشباع نظری پس از مصاحبه با ۱۶ نفر حاصل شد، در طول مطالعه برای اطمینان از صحت و استحکام داده‌ها از معیارهای پیشنهادی لینکلن و گوبا^۲ (۱۹۹۹) استفاده شد.

فرآیند اعتبار یابی الگو

باهدف حصول اطمینان از روایی محتوای سنجه، پرسشنامه برای پنج‌تن از استادان مدیریت ارسال گردید. پس از دریافت بازخورد از این خبرگان، اصلاحات پیشنهادی انجام و پرسشنامه نهایی تدوین شد. برای اطمینان از پایایی ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه به‌صورت تصادفی ساده در اختیار نمونه مقدماتی ۳۰ نفره‌ای از متخصصان حوزه خط‌مشی‌گذاری دفاعی قرار گرفت. ضرایب آلفای کرونباخ محاسبه‌شده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS گویای پایایی مناسب سنجه و مؤلفه‌های آن بود که مقدار آن در این پژوهش $\alpha=0/813$ گرفت. ابزار تحقیق در بخش کمی، پرسشنامه محقق ساخته حاصل از کاربرد روش داده بنیاد بود. جامعه آماری در بخش کمی شامل فرماندهان، مدیران و کارشناسان ارتش جمهوری اسلامی ایران بود که ابتدا به‌صورت تصادفی طبقه‌ای از ستاد آجا، ستاد نیروی زمینی، ستاد نیروی پدافند، ستاد نیروی هوایی و ستاد نیروی دریایی، انتخاب شدند و سپس با استفاده از فرمول کوکران و با روش تصادفی تعداد ۳۸۴ تن به‌عنوان نمونه انتخاب شد. در پایان نیز داده‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS و نرم‌افزار معادلات ساختاری Smart PLS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در ابتدا در جدول (۲)، خلاصه‌ای از اطلاعات مصاحبه‌شوندگان آورده شده است.

¹ Strauss and Corbin

² Lincoln and Guba

جدول (۲) خلاصه‌ای از اطلاعات مصاحبه‌شوندگان

ردیف	تحصیلات	رشته تحصیلی	سابقه مدیریت	سن	نوع نیروی خدمتی
۱	دکترا	مدیریت آموزش	۴۰	۷۱	زمینی
۲	دکترا	مدیریت منابع انسانی	۳۰	۶۸	زمینی
۳	دکترا	مدیریت دولتی	۳۴	۶۸	هوایی
۴	دکترا	مدیریت دولتی	۲۵	۶۰	هوایی
۵	دکترا	مدیریت منابع انسانی	۲۴	۵۵	پدافند
۶	دکترا	مدیریت دولتی	۲۱	۵۰	دریایی
۷	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۰	۵۵	زمینی
۸	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۲	۵۴	زمینی
۹	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۶	۵۶	زمینی
۱۰	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۲	۵۰	زمینی
۱۱	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۴	۵۴	هوایی
۱۲	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۷	۵۷	هوایی
۱۳	دکترا	مدیریت استراتژیک	۲۹	۵۵	هوایی
۱۴	دکترا	مدیریت استراتژیک	۲۸	۵۰	پدافند
۱۵	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۵	۵۶	پدافند
۱۶	دکترا	مدیریت استراتژیک	۳۰	۵۵	دریایی

یافته‌های پژوهش

یافته‌های کیفی

الف) کدگذاری باز^۱

کدگذاری باز اشاره به بخشی از تحلیل دارد که با عنوان گذاری و مقوله‌بندی پدیده، آن طور که داده‌ها نشان داده‌اند سروکار دارد و نیازمند پرسیدن هستند، " مفاهیم " سوالات و انجام مقایسه‌هاست. محصول عنوان گذاری و مقوله‌بندی که رکن اصلی در نظریه‌پردازی داده بنیاد تلقی می‌شوند. کدگذاری باز شامل تحلیل و کدگذاری داده‌ها، مشخص کردن طبقات و تفسیر آن‌ها بر اساس ویژگی‌های هر طبقه است. همچنین کدگذاری باز داده‌ها، به بخش‌های مجزا خرد شده که برای به دست آوردن شباهت‌ها و تفاوت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند. منظور از خرد کردن و مفهوم‌پردازی این است که به هر کدام از حوادث، رخدادها و ایده‌هایی که در داده‌ها موجود است برچسبی بدهیم. این نام برچسب یا نشانه‌ای است که به جای حادثه، رخداد یا ایده می‌نشیند. در مرحله بعد، خود مفاهیم بر اساس شباهت‌هایشان طبقه‌بندی می‌شوند که به این

^۱ Open coding

کار مقوله‌پردازی گفته می‌شود. عنوانی که به مقوله‌ها (ابعاد) اختصاص داده می‌شود، انتزاعی‌تر از مفاهیمی (اجزایی) است که مجموعاً آن مقوله را تشکیل می‌دهند. مقولات دارای قدرت مفهومی بالایی هستند؛ زیرا می‌توانند مفاهیم و خرده مقولات را بر محور خود جمع کنند. عنوان یا نامی که برای مقولات انتخاب می‌شوند باید بیشترین ارتباط را با داده‌هایی که مقوله نمایانگر آن است، داشته و آن قدر با آن همخوان باشد که بتوان آنچه بیان می‌کند را به سرعت به یاد آورد و درباره‌اش فکر کرد. مضامین نیز از کنار هم قرار گرفته مقولات مرتبط ایجاد می‌شوند. نتایج فراگرد کدگذاری باز در این تحقیق، در قالب مقوله‌های استخراج‌شده از مفاهیم در جدول (۳) ذکر شده‌اند. به منظور جلوگیری از طولانی شدن حجم مقاله از ارائه موارد تکراری و تعاریف تفصیلی مقولات ذکر شده خودداری شد؛ و نمونه‌ای از مصادیق مرتبط جهت آشنایی مخاطبان گرامی در جدول (۴) ارائه شده است.

جدول (۳) نتایج کدگذاری باز

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
عوامل سازمانی	(۱) مأموریت	۱۱	در رویکرد و مأموریت سازمان باید نگاهی ویژه به ارتقاء مشارکت شود.
	(۲) چشم‌انداز	۳	ارتقاء مشارکت در چشم‌اندازی سازمان است.
	(۳) تعیین اهداف	۵	تعیین اهداف با رویکرد ارتقاء مشارکت صورت می‌گیرد.
عوامل اجتماعی	(۱) ویژگی‌های شخصیتی	۴	ارتقاء مشارکت متناسب با ویژگی‌های شخصیتی است.
	(۲) مهارت‌های ارتباطی و ادراکی و برقراری ارتباط مؤثر	۱۰	مهارت‌های ارتباطی در بین همه نیروها یکسان نیست.
	(۳) داشتن تجربه سودمند بودن مشارکت	۷	ارتقاء مشارکت تجربه‌ای سودمند نصیب سایر نیروها می‌کند.
	(۴) داشتن احساس مشارکت واقعی	۶	داشتن احساس مشارکت واقعی در بین نیروها ضرورتی حیاتی است.
	(۵) داشتن روحیه بالا برای مشارکت	۸	داشتن روحیه بالا برای مشارکت در بین نیروها رصد شود.
(۱) نگرش و سبک رهبری فرماندهان	۱۰	سبک رهبری نیازمند تغییر از سبک‌های اقتدارمآب به سبک مشارکتی احساس می‌شود.	

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
عوامل مدیریتی	(۲) نهادینه کردن فرهنگ کار تیمی توسط فرماندهان	۱۲	نهادینه کردن فرهنگ کار تیمی توسط فرماندهان منجر به ارتقاء مشارکت می‌شود.
	(۳) ایجاد تعهد سازمانی و داشتن دغدغه منافع سازمانی	۷	در نبود مشارکت تعهد سازمانی کارکنان دچار خدشه می‌شود.
	(۴) توجه به ارزش‌های هرکدام از نیروهای چهارگانه	۵	توجه به ارزش‌های هرکدام از نیروها یکی از ملزومات ارتقاء مشارکت است.
	(۵) شفاف‌سازی و ایجاد اعتماد در بین نیروهای چهارگانه	۷	شفاف‌سازی و ایجاد اعتماد در همه ابعاد اعم از رفتاری، عملکرد و قوانین خود کمک به ارتقاء مشارکت افزایش دهند می‌کند.
	(۶) تحلیل شرایط واقعی سازمان در بین نیروهای چهارگانه	۶	تحلیل شرایط واقعی سازمان باعث بهبود ارتقاء مشارکت می‌شود.
	(۷) انتقادپذیر بودن فرماندهان	۱۱	انتقادپذیری فرماندهان واکنش حمایت از مشارکت است.
	(۸) داشتن دیدگاه راهبردی و آینده‌نگرانه	۹	باید در تفکر مشارکت دیدگاهی راهبردی و آینده‌نگرانه وجود داشته باشد.
	(۹) پذیرش و داشتن باور اهمیت مشارکت	۵	پذیرش و داشتن باور اهمیت مشارکت نقطه شروع ارتقاء مشارکت است.
	(۱۰) رویکرد حرفه‌ای تعامل با سایر نیروها	۱۲	رویکرد حرفه‌ای و مبتنی بر ارتقاء مشارکت در بین سایر نیروها را گسترش دهید.
	(۱۱) کاهش سیاسی کردن امور فنی و تخصصی	۷	مشارکت بایستی منجر به کاهش سیاسی کردن امور فنی و تخصصی می‌شود.
	(۱۲) فراهم کردن سازوکارهای جلب ارتقاء مشارکت	۵	تا چه اندازه توانسته‌ایم سازوکارهای جلب ارتقاء مشارکت را فراهم‌سازیم.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	۱۳) متقاعد کردن سایر نیروها برای ارتقاء مشارکت	۸	متقاعد کردن سایر نیروها برای ارتقاء مشارکت نیازمند ابزار مناسب مشارکت است.
	۱۴) برنامه‌ریزی جهت تعیین میزان ارتقاء مشارکت	۹	برنامه‌ریزی جهت تعیین میزان ارتقاء مشارکت بایستی ترسیم و جهت اجرا ابلاغ کنید.
	۱۵) ریسک‌پذیری برای اجرای خط‌مشی گذاری مشارکتی	۴	ریسک‌پذیری برای اجرای خط‌مشی گذاری مشارکتی نیازمند زمان و شرایط خاص خود است.
ارتقاء مشارکت نیروها	۱) گسترش اخلاق بین نیروها	۱۰	ارتقاء مشارکت به معنای گسترش اخلاق در جامعه نیروهای مسلح است.
	۲) احترام و تکریم سایر افکار و نظرات بین نیروها	۱۲	احترام و تکریم سایر افکار و نظرات با مشارکت حاصل می‌شود.
	۳) نوع دوستی و برابری بین نیروها	۷	نوع دوستی و برابری تحقق شعار مشارکت به معنای واقعی است.
عوامل محیطی	۱) اجتماعی	۶	ضمن تغییر عوامل اجتماعی، شرایطی ارتقاء مشارکت حاصل می‌شود.
	۲) فرهنگی	۹	اهمیت فرهنگ نباید به فراموشی سپرده شده است.
	۳) اقتصادی	۱۰	اقتصاد مریض منجر به احساس بی‌عدالتی و کاهش مشارکت می‌شود.
	۴) سیاسی	۸	مسائل سیاسی در جهت تضعیف ارتقاء مشارکت می‌تواند ورود کند.
عوامل قانونی	۱) نبود قانون مناسب	۴	نبود قوانین مناسب و شفاف ما را از وضع مطلوب مشارکت دور خواهد کرد.
	۲) ضعف در اجرا	۱۳	در نحوه اجرا ما با شرایط مناسبی روبرو نیستیم و از ضعف در اجرا رنج می‌بریم.
	۳) نبود بازخورد	۱۴	سیستم مناسبی از بازخورد وجود ندارد و در خیلی از موارد دوباره کاری و موازی کاری می‌شود.
	۴) نبود سازوکار تغییر قوانین	۷	ما نیازمند سازوکار مناسبی در جهت تغییر قوانین ارتقاء مشارکت هستیم.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	(۵) ضعف در بازنگری قوانین	۶	قوانین مناسبی در زمینه ارتقاء وجود ندارد و اندک قوانین موجود نیز نیازمند بازنگری قوانین است.
	(۱) سن مشارکت‌کنندگان	۳	با افزایش سن میزان میل کارکنان جهت مشارکت کاهشی است.
	(۲) دین و مذهب مشارکت‌کنندگان	۶	رویکرد مشارکت‌کنندگان از نظر دین و مذهب باعث طولانی شدن شرایط دستیابی به اهداف مشترک می‌شود.
	(۳) نژاد و قومیت مشارکت‌کنندگان	۴	نژاد و قومیت مشارکت‌کنندگان در رسیدن به فرهنگ مشترک و در نتیجه ارتقاء مشارکت در مسائل قومی و جغرافیایی می‌تواند کمک شایانی داشته باشد.
	(۴) تحصیلات مشارکت‌کنندگان	۷	سطح سواد مشارکت‌کنندگان در مسائل حرفه‌ای و تخصصی منجر به خطمشی‌های عقلایی تری می‌شود.
عوامل داخلی	(۵) شغل مشارکت‌کنندگان از نظر صف و ستاد بودن آنان	۵	به علت اختلاف نظر بین صف و ستاد مشارکت آنان نیازمند سازوکارهای خاص خود است.
	(۶) فرهنگ سازمانی مشارکت	۱۰	تا چه اندازه فرهنگ سازمانی مشارکت را در بین نیروها گسترش داده‌ایم.
	(۷) میزان مشارکت سازمانی	۱۲	میزان مشارکت سازمانی در بین نیروها در طیف‌های گسترده‌ای از خیلی زیاد و خیلی کم وجود دارد.
	(۸) عدالت سازمانی در بین نیروها و توجه به اهمیت آنان	۶	در بین نیروها از نظر عدالت سازمانی و حمایت از مشارکت‌کنندگان تفاوت فاحشی وجود دارد.
عوامل خارجی	(۱) ارتباطات برون سازمانی در بین نیروهای چهارگانه	۹	میزان ارتباطات برون سازمانی نیروها می‌تواند نقش کلیدی در دستیابی به ارتقاء مشارکت بین آن‌ها را بازی کند.
	(۲) رسانه‌ها و نقش آن در گسترش مشارکت در بین نیروها	۱۰	میران دسترسی به رسانه در بین نیروها باعث تمایز آنان در مشارکت خواهد شد.
	(۳) رقابت بین نیروها جهت تصدی مراکز خطمشی گذاری	۳	رقابت بین نیروها جهت تصدی مراکز خطمشی گذاری یکی از بنیادی‌ترین اختلافات در جهت ارتقاء مشارکت آنان است.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	۴) جغرافیای محیط مشارکت در بین نیروهای چهارگانه	۶	جغرافیای محیط مشارکت در مراکز نزدیک تر به طور چشم گیری افزایش می‌یابد.
	۵) حوادث و پیشران‌های محیطی	۷	بحران‌های محیطی از جمله حوادث و پیشران‌های محیطی غیرمترقبه فرصتی را فراهم می‌کند تا منجر به ارتقاء مشارکت نیروها شود.
	۶) اقدامات بین‌المللی	۴	اقدامات بین‌المللی کشورهای متخاصم و استعماری درصد تضعیف قوای مسلح و کاهش مشارکت آنان است.
کوتاه‌مدت	۱) اقدامات ادراکی	۷	تغییرات ادراک منجر به وجود آمدن فرهنگ‌سازمانی مشترک و ارتقاء مشارکت نیروها داشته باشد.
	۲) اقدامات انگیزشی	۸	تا چه اندازه توانسته‌ایم انگیزش لازم را جهت مشارکت نیروها بهبود دهیم.
	۳) اقدامات رفتاری	۴	فعالیت‌های رفتاری و امورات کاری که به کارکنان سپرده می‌شود نیازمند تجزیه و تحلیل رفتاری اساسی بوده است.
میان‌مدت	۱) اقدامات پژوهشی	۶	با انجام مطالعات گسترده و بهره‌گیری از الگوهای موفق و پیاپی سازی آن متناسب با فرهنگ سازمانی می‌توانیم شاهد موفقیت در زمینه مشارکت نیروها باشیم.
	۲) اقدامات اجتماعی	۵	برگزاری فعالیت‌های اجتماعی در حوزه ارتقاء مشارکت نیروها را سرلوحه برنامه‌ریزی‌های خود قرار دهید.
	۳) اقدامات اقتصادی	۱۰	با تخصیص بودجه مناسب و کافی در بین نیروها به منظور حمایت از فعالیت‌های کاربردی در زمینه ارتقاء مشارکت می‌توانیم شاهد شکوفایی لازم باشیم.
بلندمدت	۱) اقدامات فرهنگی	۹	با گسترش برنامه‌های فرهنگی مشترک بین نیروها می‌توانم به مشارکت آن‌ها در دستیابی به اهداف مشترک دامن بزنیم.
	۲) اقدامات قانونی	۸	سازوکارهای قانونی مناسبی باید وضع شود و با رصد اقدامات می‌توانیم شاهد مشارکت نیروها باشیم.
فردی	۱) افزایش رضایت‌مندی و آرامش در بین کارکنان	۳	قطعاً افزایش رضایت‌مندی و آرامش در بین کارکنان می‌تواند نتیجه مشارکت بوده باشد.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	۲) مشکل یابی از طریق مشارکت کارکنان	۶	مشکل یابی از طریق مشارکت کارکنان قابل دستیابی تر است.
	۳) افزایش اعتماد کارکنان به سازمان و پیوند عمیق و روزافزون آن‌ها	۸	افزایش اعتماد کارکنان به سازمان و پیوند عمیق و روزافزون آن‌ها در مشارکت آنان در خط‌مشی‌های تأثیرگذار بر آن‌ها نهفته شده است.
	۴) شنیدن مسائل و مشکلات کارکنان توسط فرماندهان	۹	شنیدن مسائل و مشکلات کارکنان توسط فرماندهان یکی از نتایج مشارکت بین نیروها در خط‌مشی‌های دفاعی است.
	۵) حفظ شأن و جایگاه کارکنان	۱۰	درواقع با مشارکت نیروهای چهارگانه ما کمک کرده‌ایم که حفظ شأن و جایگاه کارکنان به درستی ترسیم‌شده باشد.
	۶) برقراری عدالت در بین کارکنان	۱۱	در مشارکت کارکنان شاهد برقرار شدن عدالت در بین آنان خواهیم شد.
	۷) کاهش تمایل به ترک خدمت	۷	سازمان‌های موفق با ارتقاء مشارکت به کاهش تمایل به ترک خدمت کارکنان دست پیدا می‌کنند.
	۸) حفظ مالکیت فکری مشارکت‌کنندگان	۶	وقتی مشارکت به عمل بیاید یعنی ما به حفظ مالکیت فکری مشارکت‌کنندگان اهمیت می‌دهیم.
	۹) هم‌نوایی و همراهی کارکنان با مراکز خط‌مشی‌گذاری دفاعی	۴	هم‌نوایی و همراهی کارکنان با مراکز خط‌مشی‌گذاری دفاعی فقط با مشارکت آنان محقق می‌شود.
	۱۰) پاسخگویی به نیازهای فردی مشارکت‌کنندگان	۷	در مشارکت ما شاهد پاسخگویی به نیازهای فردی مشارکت‌کنندگان در جلسات خودخواهیم بود.
	۱۱) جذب و حفظ نخبگان سازمانی	۴	اگر می‌خواهیم شاهد جذب و حفظ نخبگان سازمانی باشیم می‌بایستی به ارتقاء مشارکت آنان توجه خاصی داشته باشیم.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	۱۲) افزایش خبرگان خطمشی گذار در بین نیروها	۵	افزایش خبرگان خطمشی گذار در بین نیروهای مسلح در ارتقاء مشارکت آنان در خطمشی‌های دفاعی و حضور آنان در مراکز خطمشی گذاری حاصل می‌شود.
	۱) شفافیت در اقدامات سازمانی	۹	شفافیت در اقدامات سازمانی نتیجه و پیامد ارتقاء مشارکت در بین نیروها است.
	۲) شایسته‌سالاری	۱۰	با ارتقاء مشارکت است که می‌توانیم از شایسته‌سالاری حرفی به میان آوریم.
	۳) رفع مشکلات موجود در بین سازمان در کوتاه‌ترین زمان و با صرف کمترین هزینه	۴	رفع مشکلات موجود در بین سازمان در کوتاه‌ترین زمان و با صرف کمترین هزینه در جلسات ارتقاء مشارکت و هم‌افزایی نیروها محقق خواهد شد.
	۴) کاهش هزینه‌های سازمانی	۵	ارتقاء مشارکت می‌تواند منجر به کاهش هزینه‌های سازمانی شود.
	۵) بهبود عملکرد نیروها در مانورها و رزمایش‌ها	۳	بهبود عملکرد نیروها در مانورها و رزمایش‌ها در سایه ارتقاء مشارکت در بین نیروها دست‌یافتنی‌تر است.
سازمانی	۶) تسهیل اجرای خطمشی‌های دفاعی	۹	مشارکت از تمامی ذی‌نفع‌های خطمشی‌های دفاعی در واقع کمک به تسهیل اجرای خطمشی دفاعی است.
	۷) بهبود کیفیت خدمات ارائه‌شده در بین نیروها	۸	بهبود کیفیت خدمات ارائه‌شده در بین نیروها حاصل هم‌افزایی و ارتقاء مشارکت آنان در بهره‌گیری از ظرفیت‌های سایرین است.
	۸) افزایش بهره‌وری و راندمان کاری سازمان	۶	نتیجه مشارکت تحقق اهداف سازمان و یا افزایش بهره‌وری و راندمان کاری سازمان است.
	۹) توجه به مبانی و ارزش‌های سیاسی حاکم بر سازمان	۳	توجه به مبانی و ارزش‌های سیاسی حاکم بر سازمان ثمره ارتقاء مشارکت نیروها است.
	۱۰) پایداری و حفظ وضع موجود	۷	پایداری و حفظ وضع موجود در راستای ارتقاء مشارکت کارکنان و بهره‌مندی از ظرفیت سایر نیروها دست‌یافتنی‌تر می‌شود.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	(۱۱) توسعه همه‌جانبه سازمان در ابعاد چندگانه	۹	توسعه همه‌جانبه سازمان در ابعاد چندگانه با ارتقاء مشارکت معنی پیدا می‌کند.
	(۱۲) پیوند بین محیط علمی و مراکز خط‌مشی‌گذاری دفاعی	۵	پیوند بین محیط علمی و مراکز خط‌مشی‌گذاری دفاعی جز با مشارکت همه طرفین معنی پیدا نمی‌کند.
	(۱۳) ایجاد کانون‌های تفکر مبتنی بر جذب نخبگان	۸	ایجاد کانون‌های تفکر مبتنی بر جذب نخبگان در جلسات ارتقاء مشارکت در بین نیروها به وجود می‌آید.
	(۱۴) شورونشاط علمی در بین نیروها	۵	شورونشاط علمی در بین نیروها تنها می‌تواند محصول هم‌افزایی و مشارکت آنان باشد.
	(۱۵) کاهش فساد در سازمان	۶	با ارتقاء مشارکت در خط‌مشی‌های دفاعی تا حدودی به نظر می‌رسد فساد در سازمان به سمت کاهش میل کند.
	(۱۶) کاهش تصمیمات فردی و جناحی	۳	کاهش تصمیمات فردی و جناحی جز با مشارکت از همه طرف‌های درگیر محقق خواهد شد.
	(۱۷) ارتقاء پاسخگویی مسئولان	۱۰	مشارکت باعث ارتقاء سطح کمی و کیفی پاسخگویی مسئولان می‌شود.
	(۱۸) تحقق اهداف و برنامه‌های سازمانی	۱۱	تحقق اهداف و برنامه‌های سازمانی را در کمترین زمان با برنامه‌های سازمانی
	(۱۹) پیش‌بینی و تسریع روند کارها	۷	جهت بهره‌گیری هر چه بهتر از پیش‌بینی و تسریع روند کارها ناچار به بهره‌گیری از ظرفیت سایر نیروها با رویکرد ارتقاء مشارکت هستیم.
	(۲۰) تعیین خط‌مشی‌های دفاعی مناسب سازمان	۹	تعیین خط‌مشی‌های دفاعی مناسب سازمان محصول و پیامد مشارکت بین نیروها است.
	(۲۱) شناساندن انحرافات برنامه‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی	۴	در برنامه‌ها و جلسات ارتقاء مشارکت ما شاهد شناساندن انحرافات برنامه‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی خود می‌شویم.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
اجتماعی	(۱) امنیت پایدار	۱۳	امنیت پایدار در جامعه ثمره تلاش و ارتقاء مشارکت نیروها است.
	(۲) افزایش آرامش جامعه از وجود نیروها	۱۰	ارتقاء مشارکت نیروها در سطح جامعه منجر به افزایش آرامش جامعه از وجود نیروهای مسلح خواهد شد.
	(۳) کاهش آسیب‌های اجتماعی	۱۰	وجود نیروها که در سطوح مختلف دارای هم‌افزایی و مشارکت هستند، خود موجب کاهش آسیب‌های اجتماعی در سطح جامعه است.
	(۴) کاهش تحرکات نیروهای فرا منطقه‌ای	۱۳	کاهش تحرکات نیروهای فرا منطقه‌ای می‌تواند متأثر از ارتقا مشارکت در بین نیروها باشد.
	(۵) افزایش بازدارندگی رزمایشات و تحرکات نیروها	۱۴	افزایش بازدارندگی رزمایشات و تحرکات نیروها با بهره‌گیری از ظرفیت سایر نیروها با رویکرد ارتقاء مشارکت آسان‌تر به دست می‌آید.
	(۶) افزایش علاقه‌مندی در بین نیروها	۷	مشارکت می‌تواند موجب افزایش علاقه‌مندی در بین نیروها نیز بشود.
	(۷) کاهش فشارهای دیپلماسی و سیاسی	۹	کاهش فشارهای دیپلماسی و سیاسی از وجود نیروهای مشارکت پذیر محقق خواهد شد.
	(۸) افزایش حضور کارکنان وظیفه در مراکز نظامی	۴	افزایش حضور کارکنان وظیفه در مراکز نظامی در صورتی که مشارکت ارتقاء یابد چشم‌گیرتر خواهد شد.
	(۹) افزایش تمایل بخش خصوصی به همکاری با نیروهای مسلح	۵	بخش خصوصی همیشه درصدد بهره‌مندی از سازمان‌های مشارکت پذیر است. پس افزایش تمایل بخش خصوصی به همکاری با نیروهای مسلح فقط با ارتقاء مشارکت آنان محقق می‌شود.
	(۱۰) گسترش نقش نیروهای مسلح در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی	۷	گسترش نقش نیروهای مسلح در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی در صورت مشارکت‌پذیری بین نیروها مضاعف‌تر خواهد شد.

مضامین	ابعاد	تعداد کد	نمونه‌ای از مصادیق مرتبط
	۱۱) افزایش تولید محتوای محصولات فرهنگی و اجتماعی نیروهای مسلح	۹	افزایش تولید محتوای محصولات فرهنگی و اجتماعی نیروها با بهره‌گیری از ظرفیت سایر نیروها و رویکرد ارتقاء مشارکت جهت پذیر تر خواهد شد.
	۱۲) گسترش مدل‌های ارتباط با مراکز خط‌مشی گذاری دفاعی	۵	مشارکت بین نیروها منجر به گسترش مدل‌های ارتباط با مراکز خط‌مشی گذاری دفاعی می‌شود.
	۱۳) ارتقاء منزلت و جایگاه اجتماعی نیروهای مسلح	۶	ارتقاء منزلت و جایگاه اجتماعی نیروهای مسلح در صورت مشارکت پذیر بودن آنان معنی دیگری پیدا خواهد کرد.
	۱۴) افزایش آینده‌پژوهی مسائل جامعه در بین نیروهای مسلح	۵	افزایش آینده‌پژوهی مسائل جامعه در بین نیروهای مسلح از نتایج مشارکت و هم‌افزایی بین نیروها است.
	۱۵) کمک کردن در شرایط موردنیاز به سایر سازمان‌ها	۸	وقتی مشارکت در بین نیروها نهادینه بشود، در آن صورت می‌توان شاهد درخواست کمک کردن در شرایط موردنیاز از سایر سازمان‌ها به آنان باشیم.
	۱۶) ارتقاء سطح کیفیت و کارآمدی فعالیت‌های اجتماعی	۵	ارتقاء سطح کیفیت و کارآمدی فعالیت‌های اجتماعی نمونه‌ای از بهره‌گیری از ظرفیت نیروهای مسلح با رویکرد ارتقاء مشارکت است.

در جدول (۴) برای نمونه اجزای مربوط به بعد اقتصادی از ابعاد مطرح در مضمون عوامل محیطی ذکر و با توجه به تعداد زیاد کدها از بقیه موارد صرف‌نظر شده است.

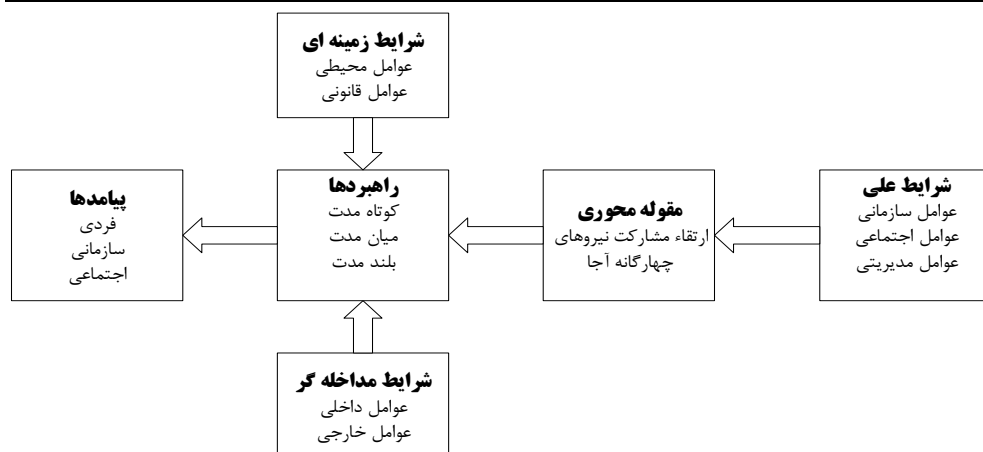
جدول (۴) اجزای (مفاهیم) مربوط به بعد (مقوله) اقتصادی

ردیف	مفاهیم
۱	اقتصاد مریض منجر به احساس بی‌عدالتی و کاهش مشارکت می‌شود.
۲	شرایط اقتصادی جامعه باعث شده است که بودجه نیروها دستخوش تغییرات گسترده شود.
۳	امروزه اقتصاد ضعیف منجر به کاهش قدرت خرید سازمان‌های نظامی شده است.
۴	فرسودگی تجهیزات و ادوات نظامی بر ارتقاء مشارکت نیروها تأثیر منفی گذاشته است.
۵	اکثر مدیران و فرماندهان از دانش کافی اقتصادی برخوردار نیستند.

ج) کدگذاری انتخابی^۱ (مرحله نظریه‌پردازی)

در این مرحله می‌توان مطابق با شکل (۳) مدل ترسیمی ارائه‌شده برای پاسخ به سؤال دوم پژوهش (الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده چگونه است؟) نظریه و توضیح ارائه داد. پژوهش حاضر درصدد بود که با بهره‌گیری از روش کیفی به مطالعه طراحی الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده بپردازد که بر اساس آن منجر به ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده می‌شود به طوری که برای بعد "شرایط علی" ۳ مؤلفه شامل: ۱- عوامل سازمانی، ۲- عوامل اجتماعی، ۳- عوامل مدیریتی انتخاب شد. برای بعد "پدیده محوری" ۱ مؤلفه شامل: ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا انتخاب شد. برای بعد "عوامل مداخله‌ای" ۲ مؤلفه شامل ۱- عوامل داخلی، ۲- عوامل خارجی انتخاب شد. برای بعد "عوامل زمینه‌ای" ۲ مؤلفه شامل: ۱- عوامل محیطی، ۲- عوامل قانونی انتخاب شد. برای بعد "راهبردها" ۳ مؤلفه شامل ۱- راهبرد کوتاه‌مدت، ۲- راهبرد میان‌مدت، ۳- راهبرد بلندمدت انتخاب شد. برای بعد "پیامدها" ۳ مؤلفه شامل: ۱- پیامدهای فردی، ۲- پیامدهای سازمانی، ۳- پیامدهای اجتماعی انتخاب شد. همان‌گونه که گفته شد، هدف از کاربست روش داده بنیاد، تولید نظریه است نه توصیف صرف پدیده. برای تبدیل تحلیل‌ها به نظریه، طبقه‌ها باید به‌طور منظم به یکدیگر مربوط شوند. کدگذاری انتخابی (بر اساس نتایج دو مرحله پیشین کدگذاری)، مرحله اصلی نظریه‌پردازی است. به این ترتیب که طبقه محوری را به شکل سامانمند به دیگر طبقه‌ها ربط داده و آن روابط را در چارچوب یک روایت ارائه می‌کند و طبقه‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند، اصلاح می‌نماید. در این مرحله، پژوهشگر برحسب فهم خود از متن پدیده مورد مطالعه، به صورت ترسیمی، نظریه نهایی را متجلی می‌سازد. با توجه به اینکه هدف از مطالعه حاضر، ارائه الگوی مناسب برای ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده است. این پژوهش، ضمن بررسی دیدگاه‌ها و تجارب خبرگان مدیریت، به ارائه الگوی موصوف همت گماشته است. نتایج پژوهش به منظور پاسخ به سؤالات، منجر به شکل‌گیری مدلی گردید که شامل شش بعد اصلی شامل بستر، شرایط علی، مقوله محوری، راهبردها، شرایط مداخله‌گر و پیامدها مدنظر قرار می‌داد. همچنین بین شرایط علی، زمینه حاکم و شرایط مداخله‌گر ارتباطی نهفته است؛ این ارتباط بر این نکته دلالت دارد که شاید بتوان چنین تحلیل کرد که شرایط علی بر زمینه حاکم و شرایط مداخله‌گر نیز اثرگذار است هرچند این تحلیل قابل تأمل است ولی پذیرش آن نیازمند انجام پژوهشی جداگانه است.

^۱ Selective coding

شکل (۲) الگوی کیفی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی گذاری دفاعی آینده.

یافته‌های کمی

مرحله دوم (بخش کمی) مطالعه به صورت کمی و به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری بود، بدین منظور داده‌های جمع‌آوری شده از پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر مدل پیشنهادی (برآمده از فاز کیفی مطالعه) مورد ارزیابی قرار گرفت. در پژوهش حاضر، در سطح آمار توصیفی، از فراوانی، درصد فراوانی مربوط به متغیرهای جمعیت شناختی (سن و ... و همچنین میانگین، انحراف معیار مربوط به متغیرهای پژوهش استفاده شده است. در بخش آمارهای استنباطی پژوهش حاضر، برای آزمون فرضیات جهت آزمون نرمال بودن از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف (K-S) استفاده شد، برای بررسی وجود رابطه بین متغیرها از آزمون همبستگی و در تجزیه و تحلیل از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شد. لازم به ذکر است که با توجه به نتایج به دست آمده از نرم‌افزار Smart PLS به تعداد و یا نرمال بودن داده‌ها، حساسیت ندارد و در مقایسه با سایر نرم‌افزارهای مدل‌سازی معادلات ساختاری از دقت و کیفیت بالاتری برخوردار است، در این مطالعه از این نرم‌افزار استفاده شده است. به منظور ارزیابی روایی از روایی همگرا و روایی واگرا و به منظور ارزیابی پایایی از ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شد.

نتایج تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول (میانگین سؤال‌ها)

نتایج تحلیل عاملی تأییدی: (متغیرهای مستقل "شرایط علی، پدیده محوری (ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا)؛ عوامل زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر" و متغیرهای میانجی "راهبردها" و متغیر وابسته "پیامدها") در جدول ۵ نتایج تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای مستقل "شرایط علی، پدیده محوری (ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا)؛ عوامل زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر" و متغیرهای میانجی "راهبردها" و متغیر وابسته "پیامدها" آورده شده است.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود سؤال‌های هایلایت شده بارهای معنی‌داری روی سازه موردنظر را داشتند در نتیجه هیچ سؤالی از مدل پژوهش حذف نشده و مدل اصلی با تمام گویه‌ها برازش خواهد شد. در ادامه در این جدول تحلیل عاملی تأییدی PLS برای ارزیابی گویه‌ها (مرتبه اول و دوم) آمده است.

جدول (۵) تحلیل عاملی تأییدی PLS برای ارزیابی گویه‌ها (مرتبه اول و دوم)

سطح معنی‌داری	آماره T	انحراف استاندارد (STDEV)	میانگین ضرایب استاندارد	ضرایب استاندارد	
تحلیل عاملی مرتبه اول					
۰.۰۰۱	۲۰.۹۸۴	۰.۰۳۴	۰.۷۲۳	۰.۷۲۳	۱۰۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۱.۹۳۴	۰.۰۳۲	۰.۷۱۲	۰.۷۱۲	۱۰۰۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۱۸.۷۷۶	۰.۰۳۶	۰.۶۸۲	۰.۶۸۴	۱۰۱۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۲۰.۶۵۲	۰.۰۳۴	۰.۷۱۳	۰.۷۱۲	۱۰۲۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۲۰.۸۰۲	۰.۰۳۴	۰.۷۰۸	۰.۷۰۶	۱۰۳۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۲۲.۱۷۹	۰.۰۳۳	۰.۷۲۳	۰.۷۲۱	۱۰۴۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۲۳.۹۶	۰.۰۳	۰.۷۲۶	۰.۷۲۴	۱۰۵۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۲۴.۴۰۳	۰.۰۳	۰.۷۴۳	۰.۷۴۲	۱۰۶۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۲۱.۸۶۹	۰.۰۳۳	۰.۷۲۱	۰.۷۲	۱۰۷۵- اجتماعی
۰.۰۰۱	۱۹.۱۸۸	۰.۰۳۸	۰.۷۲۲	۰.۷۲۲	۱۱۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۳.۹۶۸	۰.۰۳۱	۰.۷۳۳	۰.۷۳۲	۱۲۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۳.۵۷۱	۰.۰۳۱	۰.۷۴۳	۰.۷۴۱	۱۳۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۳.۶۵۵	۰.۰۳۱	۰.۷۴۳	۰.۷۴۲	۱۴۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۱.۰۹۱	۰.۰۳۴	۰.۷۲۷	۰.۷۲۷	۱۵۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۱۹.۲۹۷	۰.۰۳۷	۰.۷۱۵	۰.۷۱۴	۱۶۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۱.۰۲۳	۰.۰۳۴	۰.۷۱۱	۰.۷۱	۱۷۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۰.۱۷۶	۰.۰۳۵	۰.۷۰۸	۰.۷۰۶	۱۸۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۲.۰۱۵	۰.۰۳۳	۰.۷۳۲	۰.۷۳۱	۱۹۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۳۰.۷۵۸	۰.۰۲۷	۰.۸۲۳	۰.۸۲۳	۲۵- عوامل سازمانی
۰.۰۰۱	۲۲.۴۵۷	۰.۰۳۴	۰.۷۵۴	۰.۷۵۳	۲۰۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۲.۶۵	۰.۰۳۳	۰.۷۴۶	۰.۷۴۵	۲۱۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۲.۳۰۴	۰.۰۳۲	۰.۷۱۷	۰.۷۱۵	۲۲۵- عوامل مدیریتی
۰.۰۰۱	۲۵.۴۷۷	۰.۰۳	۰.۷۶۴	۰.۷۶۲	۲۳۵- عوامل مدیریتی

۰۰۰۱	۲۹۰۱۷	۰۰۲۸	۰۸۱۵	۰۸۱۳	۲۴۵- ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا
۰۰۰۱	۲۸۲۶۲	۰۰۲۸	۰۷۹۶	۰۷۹۷	۲۵۵- ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا
۰۰۰۱	۲۷۶۵۳	۰۰۲۹	۰۸۱	۰۸۰۹	۲۶۵- ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا
۰۰۰۱	۲۵۹۹۷	۰۰۳۱	۰۸۰۴	۰۸۰۵	۲۷۵- عوامل محیطی
۰۰۰۱	۲۳۳۶۱	۰۰۳۴	۰۷۸۸	۰۷۸۶	۲۸۵- عوامل محیطی
۰۰۰۱	۲۵۷۱۸	۰۰۳۱	۰۷۹۱	۰۷۸۹	۲۹۵- عوامل محیطی
۰۰۰۱	۲۹۳۶۹	۰۰۲۷	۰۸۰۴	۰۸۰۲	۳۵- عوامل سازمانی
۰۰۰۱	۲۱۶۳۵	۰۰۳۶	۰۷۷	۰۷۷	۳۰۵- عوامل محیطی
۰۰۰۱	۲۱۳۷۷	۰۰۳۵	۰۷۵۳	۰۷۵۱	۳۱۵- عوامل قانونی
۰۰۰۱	۲۲۳۶۶	۰۰۳۵	۰۷۷۵	۰۷۷۵	۳۲۵- عوامل قانونی
۰۰۰۱	۲۴۸۶۹	۰۰۳۱	۰۷۶۱	۰۷۶	۳۳۵- عوامل قانونی
۰۰۰۱	۲۷۱۱۳	۰۰۲۹	۰۷۷۶	۰۷۷۵	۳۴۵- عوامل قانونی
۰۰۰۱	۱۷۶۸۹	۰۰۳۹	۰۶۹۶	۰۶۹۶	۳۵۵- عوامل قانونی
۰۰۰۱	۲۴۲۸۴	۰۰۳۱	۰۷۵۶	۰۷۵۷	۳۶۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۲۶۰۱۲	۰۰۰۳	۰۷۷۹	۰۷۷۹	۳۷۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۱۹۹۳۵	۰۰۳۷	۰۷۳۲	۰۷۳۱	۳۸۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۲۲۰۱۷	۰۰۳۵	۰۷۶۱	۰۷۶۱	۳۹۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۱۹۴۳۵	۰۰۳۸	۰۷۳۷	۰۷۳۶	۴۵- عوامل اجتماعی
۰۰۰۱	۲۱۵۴۲	۰۰۳۴	۰۷۳۳	۰۷۳۳	۴۰۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۲۶۸۳۴	۰۰۲۹	۰۷۷۵	۰۷۷۶	۴۱۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۲۲۹۳۴	۰۰۳۳	۰۷۴۹	۰۷۴۷	۴۲۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۱۵۸۸۸	۰۰۴۴	۰۷۰۷	۰۷۰۲	۴۳۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۲۳۶۳۱	۰۰۳۲	۰۷۶۴	۰۷۶۲	۴۴۵- عوامل داخلی
۰۰۰۱	۲۵۷۹۹	۰۰۰۳	۰۷۷۷	۰۷۷۶	۴۵۵- عوامل خارجی
۰۰۰۱	۱۵۶۲۸	۰۰۴۵	۰۶۹۸	۰۶۹۷	۴۶۵- عوامل خارجی
۰۰۰۱	۲۲۸۳۹	۰۰۳۴	۰۷۶۶	۰۷۶۸	۴۷۵- عوامل خارجی
۰۰۰۱	۲۵۹۰۴	۰۰۳۱	۰۷۹۶	۰۷۹۶	۴۸۵- عوامل خارجی
۰۰۰۱	۲۰۵۵۳	۰۰۳۶	۰۷۳	۰۷۳	۴۹۵- عوامل خارجی
۰۰۰۱	۱۹۰۸۱	۰۰۳۸	۰۷۳۳	۰۷۳۳	۵۵- عوامل اجتماعی
۰۰۰۱	۲۹۴۱۱	۰۰۲۷	۰۷۹۴	۰۷۹۲	۵۰۵- عوامل خارجی

۰۰۰۱	۳۶ ۹۴۴	۰۰۲۳	۰ ۸۴۷	۰ ۸۴۸	۵۱۵ -> کوتاهمدت
۰۰۰۱	۳۰ ۹۵۵	۰۰۲۷	۰ ۸۳۶	۰ ۸۳۶	۵۲۵ -> کوتاهمدت
۰۰۰۱	۲۲ ۳۷۲	۰۰۳۶	۰ ۷۹۷	۰ ۷۹۸	۵۳۵ -> کوتاهمدت
۰۰۰۱	۳۰ ۰۲۸	۰۰۲۸	۰ ۸۳	۰ ۸۲۸	۵۴۵ -> میانمدت
۰۰۰۱	۳۵ ۹۹۲	۰۰۲۳	۰ ۸۴۳	۰ ۸۴۲	۵۵۵ -> میانمدت
۰۰۰۱	۲۴ ۹۸	۰۰۳۳	۰ ۸۱۴	۰ ۸۱۴	۵۶۵ -> میانمدت
۰۰۰۱	۳۷ ۱۳۳	۰۰۲۳	۰ ۸۵۸	۰ ۸۵۸	۵۷۵ -> بلندمدت
۰۰۰۱	۳۵ ۱۵۲	۰۰۲۴	۰ ۸۵۵	۰ ۸۵۴	۵۸۵ -> بلندمدت
۰۰۰۱	۲۴ ۹۹۶	۰ ۰۳	۰ ۷۴۲	۰ ۷۳۹	۵۹۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۵ ۰۸۹	۰۰۳۱	۰ ۷۷۴	۰ ۷۷۴	۶۵ -> عوامل اجتماعی
۰۰۰۱	۲۲ ۱۲۴	۰۰۳۳	۰ ۷۴۱	۰ ۷۴	۶۰۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۴ ۹۱۸	۰۰۲۹	۰ ۷۳۴	۰ ۷۳۳	۶۱۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۰ ۵۸	۰۰۳۶	۰ ۷۳۳	۰ ۷۳۳	۶۲۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۱ ۰۲۹	۰۰۳۵	۰ ۷۲۸	۰ ۷۲۹	۶۳۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۴ ۳۴۴	۰۰۳۱	۰ ۷۵۵	۰ ۷۵۴	۶۴۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۱ ۶۰۷	۰۰۳۳	۰ ۷۰۷	۰ ۷۰۷	۶۵۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۲ ۴۲۲	۰۰۳۳	۰ ۷۴۲	۰ ۷۴	۶۶۵ -> فردی
۰۰۰۱	۱۹ ۹۲	۰۰۳۵	۰ ۷۰۹	۰ ۷۰۷	۶۷۵ -> فردی
۰۰۰۱	۱۷ ۷۲۷	۰ ۰۴	۰ ۷۰۹	۰ ۷۰۷	۶۸۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۱ ۴۰۳	۰۰۳۴	۰ ۷۲۷	۰ ۷۲۸	۶۹۵ -> فردی
۰۰۰۱	۲۸ ۵۲۱	۰۰۲۸	۰ ۷۹۲	۰ ۷۹۲	۷۵ -> عوامل اجتماعی
۰۰۰۱	۲۱ ۳۴۹	۰۰۳۳	۰ ۷۱۵	۰ ۷۱۴	۷۰۵ -> فردی
۰۰۰۱	۱۹ ۸۹۶	۰۰۳۵	۰ ۷۰۶	۰ ۷۰۴	۷۱۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۰ ۱۴۹	۰۰۳۵	۰ ۷۰۱	۰ ۷۰۲	۷۲۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۲ ۳۳۴	۰۰۳۲	۰ ۷۱۸	۰ ۷۱۷	۷۳۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۳ ۸۱۲	۰ ۰۳	۰ ۷۲۳	۰ ۷۲۱	۷۴۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۴ ۱۸۶	۰۰۳۱	۰ ۷۴۲	۰ ۷۴	۷۵۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۱۸ ۹۴۹	۰۰۳۷	۰ ۶۹۹	۰ ۶۹۸	۷۶۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۵ ۰۳۵	۰۰۳۱	۰ ۷۶۵	۰ ۷۶۴	۷۷۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۱ ۸۲۵	۰۰۳۳	۰ ۷۲۲	۰ ۷۲۲	۷۸۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۲۱ ۷۴۹	۰۰۳۴	۰ ۷۳۵	۰ ۷۳۳	۷۹۵ -> سازمانی
۰۰۰۱	۱۹ ۷۲۳	۰۰۳۸	۰ ۷۴۹	۰ ۷۵	۸۵ -> عوامل اجتماعی
۰۰۰۱	۱۸ ۲۱۴	۰۰۳۷	۰ ۶۸	۰ ۶۸۱	۸۰۵ -> سازمانی

۰۰۰۱	۲۵ ۱۴	۰۰۳	۰ ۷۶۴	۰ ۷۶۲	۸۱۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۱۸ ۹۱۳	۰۰۳۶	۰ ۶۷۹	۰ ۶۷۹	۸۲۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۱۸ ۵۱۳	۰۰۳۷	۰ ۶۸۹	۰ ۶۸۷	۸۳۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۴ ۲۷۹	۰۰۳	۰ ۷۳۵	۰ ۷۳۴	۸۴۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۱۹ ۹۸	۰۰۳۵	۰ ۶۹۶	۰ ۶۹۴	۸۵۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۲ ۳۴۵	۰۰۳۲	۰ ۷۲۲	۰ ۷۲۲	۸۶۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۰ ۶۳۸	۰۰۳۴	۰ ۷۰۱	۰ ۷	۸۷۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۶ ۰۶۱	۰۰۲۸	۰ ۷۳۸	۰ ۷۳۸	۸۸۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۱ ۵۷۵	۰۰۳۴	۰ ۷۲۵	۰ ۷۲۴	۸۹۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۳ ۵۲۸	۰۰۳۲	۰ ۷۵۱	۰ ۷۴۹	۹۵ - عوامل مدیریتی
۰۰۰۱	۲۳ ۹۴۹	۰۰۳۱	۰ ۷۴۱	۰ ۷۴۲	۹۰۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۰ ۹۳۶	۰۰۳۳	۰ ۶۸۶	۰ ۶۸۵	۹۱۵ - سازمانی
۰۰۰۱	۲۵ ۵۸۵	۰۰۳	۰ ۷۵۸	۰ ۷۵۶	۹۲۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۲۳ ۵۸۷	۰۰۳۱	۰ ۷۳۹	۰ ۷۳۸	۹۳۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۲۱ ۳۰۵	۰۰۳۴	۰ ۷۲۳	۰ ۷۲۲	۹۴۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۱۷ ۴۵۷	۰۰۳۹	۰ ۶۸۳	۰ ۶۸۲	۹۵۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۱۸ ۸۴	۰۰۳۷	۰ ۷۰۵	۰ ۷۰۲	۹۶۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۲۲ ۶۱۹	۰۰۳۳	۰ ۷۴	۰ ۷۳۹	۹۷۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۲۱ ۴۲۷	۰۰۳۴	۰ ۷۳۷	۰ ۷۳۶	۹۸۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۱۷ ۵۰۱	۰۰۴	۰ ۷۰۴	۰ ۷۰۳	۹۹۵ - اجتماعی
۰۰۰۱	۲۳ ۴۵۵	۰۰۳۳	۰ ۷۷۹	۰ ۷۸۱	۱۵ - عوامل سازمانی
تحلیل عاملی مرتبه دوم					
۰۰۰۱	۱۳ ۸۴۷	۰۰۵	۰ ۷۰۲	۰ ۶۹۸	راهبردها - بلندمدت
۰۰۰۱	۶۰ ۷۲۴	۰۰۱۵	۰ ۹۰۶	۰ ۹۰۴	راهبردها - میانمدت
۰۰۰۱	۱۲۵ ۶۴۲	۰۰۰۸	۰ ۹۵۵	۰ ۹۵۴	راهبردها - کوتاهمدت
۰۰۰۱	۱۳۲ ۳۷۶	۰۰۰۷	۰ ۹۶۴	۰ ۹۶۴	شرایط زمینه‌ای - عوامل قانونی
۰۰۰۱	۱۱۰ ۳۷۱	۰۰۰۹	۰ ۹۵۱	۰ ۹۵۱	شرایط زمینه‌ای - عوامل محیطی
۰۰۰۱	۶۶ ۲۱۵	۰۰۱۴	۰ ۹۲۷	۰ ۹۲۶	شرایط علی - عوامل اجتماعی
۰۰۰۱	۴۲ ۳۲۱	۰۰۲۱	۰ ۸۸	۰ ۸۷۹	شرایط علی - عوامل سازمانی
۰۰۰۱	۳۷۵ ۸۴۱	۰۰۰۳	۰ ۹۸۷	۰ ۹۸۷	شرایط علی - عوامل مدیریتی
۰۰۰۱	۱۳۰ ۵۳۲	۰۰۰۷	۰ ۹۶۲	۰ ۹۶۲	شرایط مداخله‌گر - عوامل خارجی
۰۰۰۱	۲۸۵ ۱۳۳	۰۰۰۳	۰ ۹۸۳	۰ ۹۸۳	شرایط مداخله‌گر - عوامل داخلی
۰۰۰۱	۵۰ ۴۳۷	۰۰۱۸	۰ ۹۰۳	۰ ۹۰۲	پیامدها - اجتماعی

۰۰۰۱	۵۳ ۸۵۶	۰۰۱۷	۰ ۹۱	۰ ۹۰۹	پیامدها - سازمانی
۰۰۰۱	۵۲ ۱۵	۰۰۱۷	۰ ۹۰۸	۰ ۹۰۶	پیامدها - فردی

همان‌طور که در جدول (۵) مشخص است تمام گویه‌ها دارای بارهای عاملی بالاتر از ۰/۴ نیاز به حذف گویه‌های فوق از مدل نیست، بنابراین نیاز به اجرای مجدد مدل نیست. در این پژوهش به منظور آزمون مدل مفهومی پژوهش، با استفاده از نرم‌افزار "Smart PLS" و در دو مرحله‌ی کلی شامل "پاسخ به سؤالات" و "بررسی برازش مدل" صورت می‌پذیرد. بررسی برازش مدل نیز خود دارای سه مرحله‌ی است: در مرحله‌ی اول، مدل اندازه‌گیری از طریق تحلیل‌های روایی و پایایی موردبررسی قرار می‌گیرد. در مرحله‌ی دوم، مدل ساختاری به‌وسیله‌ی برآورد مسیر بین متغیرها بررسی می‌شود. در مرحله‌ی سوم نیز برازش کلی مدل موردبررسی قرار می‌گیرد. درنهایت چنانچه مدل از برازش کلی مناسبی در سه مرحله‌ی فوق برخوردار بود، آنگاه می‌توان به سؤالات پژوهش پاسخ داد.

معیار Q^2 (ارتباط پیش‌بین)

جدول (۶) کیفیت پیش‌بینی کنندگی (Q^2)

متغیرها	شاخص اشتراک	متغیرها	شاخص اشتراک
اجتماعی	۰ ۴۳	عوامل داخلی	۰ ۴۳۱
ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا	۰ ۳۰۶	عوامل سازمانی	۰ ۲۹۴
بلندمدت	۰ ۲۱۵	عوامل قانونی	۰ ۳۴۸
راهبردها	۰ ۴۲۳	عوامل محیطی	۰ ۳۶۵
سازمانی	۰ ۴۳۹	عوامل مدیریتی	۰ ۴۴۵
شرایط زمینه‌ای	۰ ۴۱۱	فردی	۰ ۴۲۲
شرایط علی	۰ ۴۴۳	میان‌مدت	۰ ۳۶
شرایط مداخله‌گر	۰ ۴۴۷	پیامدها	۰ ۴۲۶
عوامل اجتماعی	۰ ۳۶۲	کوتاه‌مدت	۰ ۳۵۹
عوامل خارجی	۰ ۴۰۴	mean Communality	۰ ۳۸۵۷۸۹

همان‌گونه که از جدول (۶) مشخص است قدرت پیش‌بینی متغیرهای مکنون درون‌زا "ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا، راهبردها و پیامدها" متوسط تا بزرگ است که بیانگر برازش نسبتاً مناسب برای مدل ساختاری می‌باشند.

ارزیابی برازش کلی مدل اصلی (شاخص‌های کیفیت)

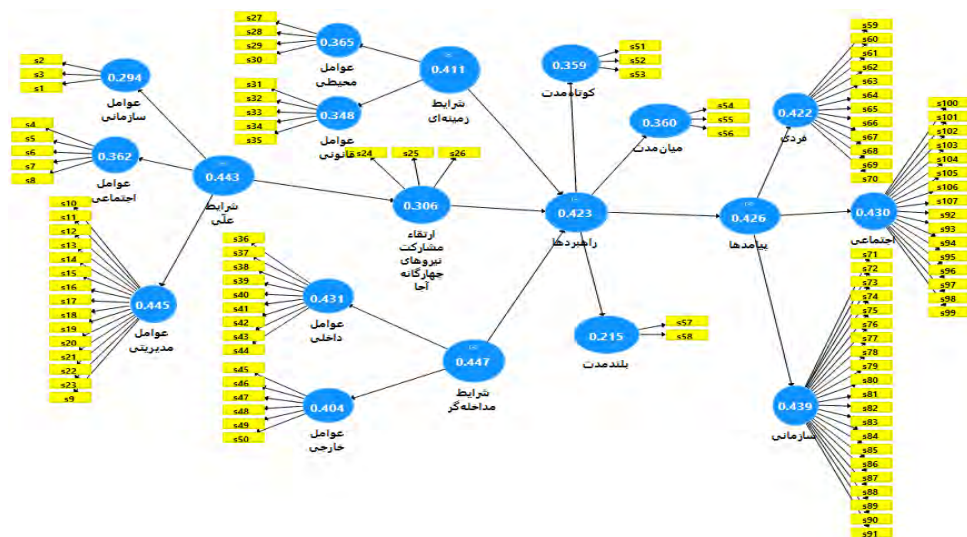
مدل‌سازی مسیری PLS فاقد یک معیار بهینه‌سازی کلی است. یعنی تابع کلی برای ارزیابی برازش مدل وجود ندارد، به همین دلیل در مدل‌سازی مسیری PLS سه شاخص متفاوت برای

تناسب مدل ارائه شده است: (۱) شاخص اشتراک، (۲) شاخص افزونگی و (۳) شاخص نیکویی برازش (GOF)

۱- معیار Commuality (شاخص اشتراک)

جدول (۷) کیفیت پیش‌بینی کنندگی Commuality

شاخص اشتراک	SSE	SSO	متغیرها
۰.۴۳	۱۸۲۳۹۵	۳۲۰۰	اجتماعی
۰.۳۰۶	۴۱۶۴۲۱	۶۰۰	ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا
۰.۲۱۵	۳۱۳۹۰۴	۴۰۰	بلندمدت
۰.۴۲۳	۵۷۶۹۴۹	۱۰۰۰	راهبردها
۰.۴۳۹	۲۳۵۴۳۷	۴۲۰۰	سازمانی
۰.۴۱۱	۱۰۵۹۷	۱۸۰۰	شرایط زمینی
۰.۴۴۳	۲۵۶۴۲۴	۴۶۰۰	شرایط علی
۰.۴۴۷	۱۶۵۸۲	۳۰۰۰	شرایط مداخله‌گر
۰.۳۶۲	۶۳۸۲۶۲	۱۰۰۰	عوامل اجتماعی
۰.۴۰۴	۷۱۵۰۸۶	۱۲۰۰	عوامل خارجی
۰.۴۳۱	۱۰۲۴۰۶	۱۸۰۰	عوامل داخلی
۰.۲۹۴	۴۲۳۴۸	۶۰۰	عوامل سازمانی
۰.۳۴۸	۶۵۱۶۱۳	۱۰۰۰	عوامل قانونی
۰.۳۶۵	۵۰۸۲۶۷	۸۰۰	عوامل محیطی
۰.۴۴۵	۱۶۶۳۷۱	۳۰۰۰	عوامل مدیریتی
۰.۴۲۲	۱۳۸۶۱۵	۲۴۰۰	فردی
۰.۳۶	۳۸۳۸۵۶	۶۰۰	میان‌مدت
۰.۴۲۶	۱۰۳۳۶	۱۸۰۰	پیامدها
۰.۳۵۹	۳۸۴۸۴	۶۰۰	کوتاه‌مدت
۰.۳۸۵۷۸۹			mean Commuality

شکل (۳) کیفیت پیش بینی کنندگی Commuality

این معیار نشان می دهد که چه مقدار از تغییر پذیری شاخص ها (سئوالات) توسط سازه مرتبط با خود تبیین می شود و از میانگین شاخص اشتراک، برای تعیین روایی همگرا به کار می رود.

۲- معیار Redundancy (شاخص افزونگی)

جدول (۸) کیفیت پیش بینی کنندگی Redundancy

شاخص افزونگی	SSE	SSO	متغیرها
۰ ۳۹۱	۱۹۴۸ ۳۵	۳۲۰۰	اجتماعی
۰ ۴۳۸	۳۳۷ ۴۴۱	۶۰۰	ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا
۰ ۳۴۳	۲۶۲ ۹۵۵	۴۰۰	بلندمدت
۰ ۴۱۹	۵۸۱ ۱۵۴	۱۰۰۰	راهبردها
۰ ۳۹۴	۲۵۴۴ ۵۸	۴۲۰۰	سازمانی
	۱۸۰۰	۱۸۰۰	شرایط زمینی
	۴۶۰۰	۴۶۰۰	شرایط علی
	۳۰۰۰	۳۰۰۰	شرایط مداخله‌گر
۰ ۴۶۳	۵۳۶ ۵۰۶	۱۰۰۰	عوامل اجتماعی
۰ ۵۰۲	۵۹۷ ۷۵۶	۱۲۰۰	عوامل خارجی
۰ ۵۰۸	۸۸۵ ۲۲۶	۱,۸۰۰,۰۰۰	عوامل داخلی
۰ ۴۷۴	۳۱۵ ۵۰۸	۶۰۰	عوامل سازمانی
۰ ۴۹۴	۵۰۵ ۸۵۲	۱,۰۰۰,۰۰۰	عوامل قانونی

۰ ۵۳	۳۷۵ ۷۱۵	۸۰۰	عوامل محیطی
۰ ۴۸۶	۱,۵۴۰.۷۶	۳,۰۰۰.۰۰	عوامل مدیریتی
۰ ۴۰۵	۱,۴۲۸.۲۳	۲,۴۰۰.۰۰	فردی
۰ ۵۲۹	۲۸۲.۸۹۲	۶۰۰	میان مدت
۰ ۴۷۸	۹۳۹ ۲۵۱	۱,۸۰۰.۰۰	پیامدها
۰ ۵۹۳	۲۴۴ ۱۹۹	۶۰۰	کوتاه مدت
۰ ۴۶۵۴۳۷۵			Mean Redundancy

یک معیار مناسب برای سنجش برازش بخش ساختاری مدل های معادلات ساختاری، مقدار میانگین Redundancy مربوط به سازه های درون زا در یک مدل است. این مقدار که با Red نشان داده می شود، شاخص مناسبی برای برازش مدل ساختاری است و در محاسبه برازش کلی مدل نیز مورد استفاده قرار می گیرد. مقدار Red برای مدل پژوهش برابر ۰ ۴۶۵۴۳۷۵ می باشد که مقدار مناسبی را نشان می دهد.

۳- برازش مدل کلی (معیار GOF)

معیار GOF مربوط به بخش کلی مدل های معادلات ساختاری است. بدین معنی که توسط این معیار، محقق می تواند پس از بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش خود، برازش بخش کلی را نیز کنترل نماید. مقادیر R2 را به دست آورده، سپس حاصل جمع مقادیر R2 را تعداد تقسیم می شود. در ادامه مقادیر Communality را جمع کرده و بر تعداد تقسیم می شود تا مقدار Communalities به دست می آید. در بخش پایانی مقادیر حاصل از *Communalities*

R^2 ضرب د هم و جذر عدد به دست آمده محاسبه می شود. عدد حاصل از این محاسبات بیانگر میزان برازش کلی مدل پژوهش می باشد.

$$GOF = \sqrt{Communalities \times R^2}$$

$$۰ ۳۸۵۷۸۹ * ۰ ۷۸۲۳۳۳۳۳۳ = ۰ ۸۸۴۴۹۶ ۰ ۸۹۸۷۲۶۴۶$$

بنابراین طبق فرمول رو به رو مقدار GOF را محاسبه می کنیم، مقدار GOF به دست آمده در مدل برابر است با ۰ ۸۸۴۴۹۶ ۰ ۸۹۸۷۲۶۴۶۱ که این نشان از برازش متوسط مدل دارد. برازش مدل نهایی پژوهش (اعتبار و روایی نتایج حاصل از مدل) ریشه استاندارد شده میانگین مربعات پسماند^۱ (SRMR) معیاری تقریبی از مناسب بودن مدل

^۱ The standardized root mean square residual (SRMR)

پژوهش است و زمانی که کوچک‌تر از $0/8$ نیز قابل قبول بودن برازش مدل را نشان می‌دهد، مقادیر کوچکتر از $0/1$ نیز قابل قبول بودن برازش را نشان می‌دهد (Ho & Bentley, 1998). مربعات پسماند اصلاح شده^۱ متغیرها پنهان درونزا، یک معیار ضروری برای ارزیابی مدل ساختاری است و مقدار بزرگ‌تر آن نشان دهنده مناسب تر بودن خوبی برازش است. چین^۲ (۱۹۹۸) مجموع مربعات 67 درصد را قابل توجه، 33 درصد را در حد متوسط و 19 درصد را ضعیف توصیف کرده است. علاوه بر این شاخص‌ها، روش بوت استرپینگ آزمونی غیر پارامتری است که برای بررسی اعتبار برآورد پارامتر (ضرایب مسیر) مورد استفاده قرار می‌گیرد (آزمون معناداری آماری ضرایب مسیر) (Hoyer & et al, 2006). همانند رگرسیون معمولی در صورت وجود همبستگی چندگانه بین متغیرها، مقادیر ضرایب مسیر قابلیت ارزیابی نخواهند داشت و برای ارزیابی آن از فاکتور تورم واریانس^۳ (VIF) استفاده می‌شود که مقادیر آن باید کمتر از 4 (حداکثر 5) باشد (Hoyer & et al, 2006).

جدول (۹) معیارهای نیکویی برازش مدل کلی

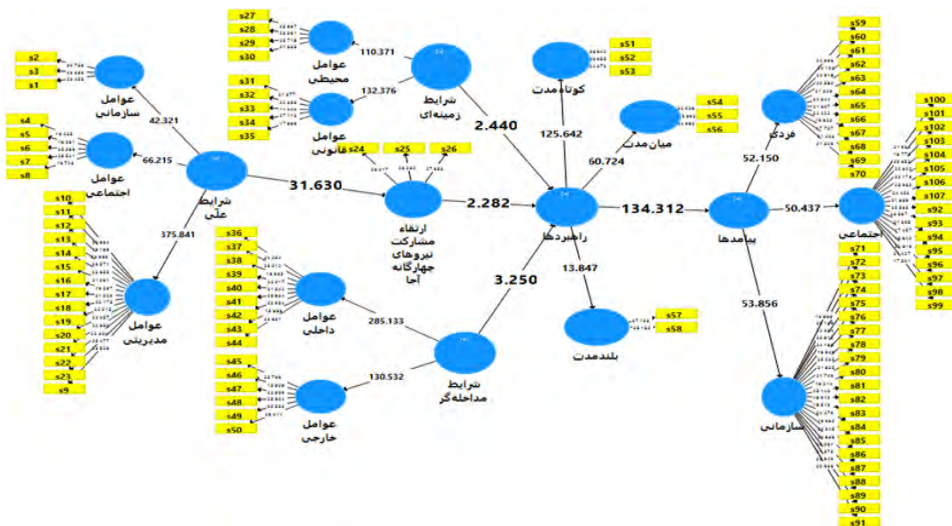
نتیجه	مقدار مشاهده شده	محدوده قابل قبول	متغیرها
برازش مناسب	۰۰۲۲	کمتر از $0/108$ (Bentler & Hu ۱۹۹۹)	SRMR
برازش مناسب	۶۸۷۶	کمتر از $0/95$ (Henseler et, al ۲۰۱۵)	d_uls
برازش مناسب	۷۷۵۱	کمتر از $0/95$ (Henseler et, al ۲۰۱۵)	d_g
	۸۸۶۲۶۲۲۵	-	Chi-Square
برازش مناسب	۰۶۰۶	بیشتر از $0/5$ (Bentler & Bonett ۱۹۹۹)	NFI

مقدار SRMR در مطالعه فعلی $0/81$ به دست آمد، بیان‌گر آن است که مدل پژوهش حاضر از میزان برازش مطلوب برخوردار است.

¹ Adjusted R-squate

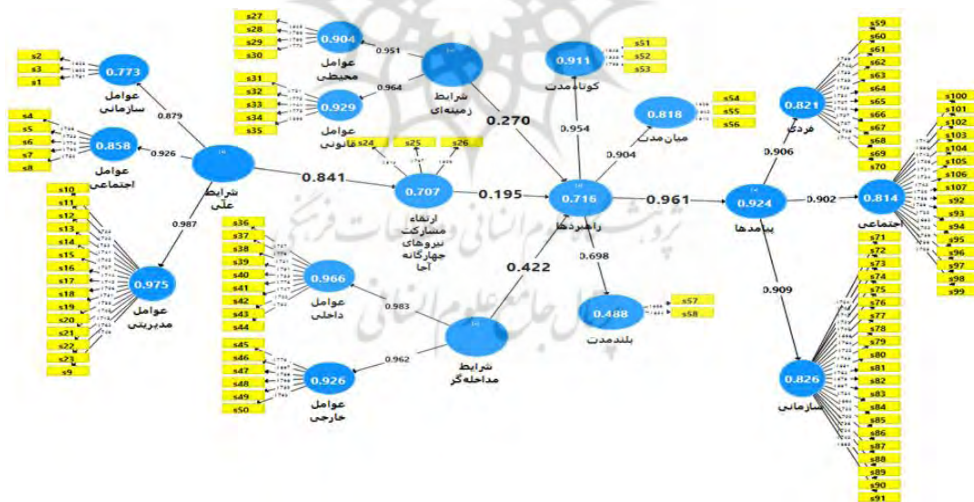
² Chin

³ Variance inflation factor (VIF)

شکل (۴) مدل اصلی در حالت اعداد معناداری (t-value)

اعداد موجود بر روی مسیرها نشانگر مقدار t-value برای هر مسیر می باشد. برای بررسی معنادار بودن ضرایب مسیر لازم است تا مقدار t هر مسیر بالاتر از ۱/۹۶ شود. در این تحلیل مقدار آماره t برای کلیه مسیرها بالاتر تر از ۱/۹۶ بوده و در نتیجه در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشند.

شکل (۵) مدل اصلی در حالت ضرایب مسیر

اعداد نوشته شده بر روی خطوط در واقع ضرایب بتا حاصل از معادله رگرسیون میان متغیرها است که همان ضریب مسیر است. اعداد داخل هر دایره نشان دهنده مقدار R2 مدل است که

متغیرهای پیش بین آن از طریق فلش به آن دایره وارد شده اند. ضریب تعیین برای متغیر پیامدها مقدار ۰/۹۲۴ برآورد شده و نشان می دهد که متغیر " راهبردها، ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا، شرایط زمینه ای و شرایط مداخله گر و شرایط علی " ۹۲/۴ از تغییرات همکاری راهبردها را توضیح می دهند. همچنین ضریب تعیین برای متغیر راهبردها ۰/۷۱۶ برآورده شده و نشان می دهد که متغیرهای " ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا، شرایط زمینه ای و شرایط مداخله گر و شرایط علی " ۰/۷۱ درصد تغییرات راهبردها را تبیین می کند. ضریب تعیین برای متغیر ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا مقدار ۰/۷۰۷ برآورد شده و نشان می دهد که متغیر " شرایط علی " ۷۰/۷ از تغییرات همکاری ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا را توضیح می دهند.

جدول (۱۰) خلاصه ضرایب مسیر، آماره t و نتیجه ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده

فرضیه	ضرایب استاندارد	میانگین ضرایب استاندارد	انحراف استاندارد (STDEV)	آماره T	سطح معنی داری	
مسیرهای مستقیم (اثرات مستقیم)						
۱	ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا -> راهبردها	۰.۱۹۵	۰.۲	۰.۰۸۵	۲۲۸۲	۰.۰۲۳
۲	راهبردها -> پیامدها	۰.۹۶۱	۰.۹۶۲	۰.۰۰۷	۱۳۴۳۱۲	۰.۰۰۱
۳	شرایط زمینه‌ای -> راهبردها	۰.۲۷	۰.۲۸۲	۰.۱۱۱	۲۴۴	۰.۰۱۵
۴	شرایط علی -> ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا	۰.۸۴۱	۰.۸۴۱	۰.۰۲۷	۳۱۶۳	۰.۰۰۱
۵	شرایط مداخله‌گر -> راهبردها	۰.۴۲۲	۰.۴۰۶	۰.۱۳	۳۲۵	۰.۰۰۱
مسیرهای غیر مستقیم (اثرات غیر مستقیم)						
۱	شرایط علی -> ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا -> راهبردها	۰.۱۶۴	۰.۱۶۹	۰.۰۷۳	۲۲۵۵	۰.۰۲۵
۲	ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا -> راهبردها -> پیامدها	۰.۱۸۸	۰.۱۹۳	۰.۰۸۲	۲۲۷۷	۰.۰۲۳

۰۰۲۵	۲۲۴۹	۰۰۷	۰۱۶۲	۰۱۵۸	شرایط علی - ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا - راهبردها - پیامدها	۳
------	------	-----	------	------	---	---

طبق جدول (۱۰) و با توجه به سطح معناداری که کمتر از ۰/۵ است و همچنین با توجه به مقدار آماره t که بالاتر از ۱/۹۶+ می باشند پس تأثیر (۱) ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا بر راهبردها (۲) تأثیر راهبردها بر پیامدها (۳) شرایط زمینه‌ای بر راهبردها (۴) شرایط علی بر ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا (۵) شرایط مداخله‌گر بر راهبردها مورد تأیید قرار می گیرد. مقادیر ضرایب استاندارد که نشان دهنده ی میزان تبیین تغییرات سازه ها توسط یکدیگر می باشد، نشان می دهد که در حدود ۹۲۴ درصد از تغییرات متغیر پیامدها توسط " راهبردها، ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا، شرایط زمینه ای و شرایط مداخله گر و شرایط علی را توضیح می دهند؛ بنابراین، میزان اعتبار مدل ارائه شده برای ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده بالا از حد متوسط است.

نتیجه گیری

در این مطالعه به منظور طراحی الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده، در مرحله کیفی پژوهش با استفاده از ابزار مصاحبه اکتشافی و نیمه ساختاریافته، ۹ سؤال از متخصصان و صاحب نظران حوزه خط‌مشی گذاری دفاعی پرسیده شد که پس از انجام ۱۶ مصاحبه، اشباع نظری حاصل گردید. برای تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها از روش کیفی گراند تئوری استفاده شد. در این روش در مرحله کدگذاری باز متن هر مصاحبه کلمه به کلمه بررسی شد و از کلمات و عبارات مصاحبه‌ها، مفاهیمی استخراج گردید. در مرحله کدگذاری محوری هر مصاحبه با قرار دادن مقولات مشابه در سطوح کلی ویژگی‌ها، الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده انتخاب گردید و پس از بررسی متن ۱۶ مصاحبه انجام شده، محقق به اشباع نظری رسیده است. در نتیجه کدگذاری محوری مصاحبه‌های انجام شده از افراد، به دست آمد. در نهایت بر اساس پارادایم زمینه‌ای، کدگذاری انتخابی انجام شد و ۶ کد انتخابی شامل شرایط علی، پدیده محوری، عوامل مداخله‌ای، عوامل زمینه‌ای، راهبردها و پیامدها به دست آمد. پس از آن که مصاحبه با متخصصان و صاحب نظران حوزه خط‌مشی گذاری دفاعی انجام شد و فرآیند کدگذاری با روش گراند تئوری اجرا شد، جمعاً ۶ کد انتخابی؛ ۱۴ کد محوری و ۱۰۶ کد باز انتخاب شد. در ادامه به منظور تأیید کدهای استخراج شده، گروه کانونی متشکل از ۱۶ فرد خبره‌ای که در ابتدا فرآیند مصاحبه با آن‌ها انجام شده بود، تشکیل شد و کدهای استخراج شده در اختیار آن‌ها قرار داد شد و از آن‌ها خواسته شد که نظرشان در مورد کدهای

استخراج شده بیان کنند. نتیجه بررسی و ارزیابی گروه کانونی و بحث آن‌ها در مورد کدهای استخراج شده این چنین شد که الگوی مناسب برای ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط مشی های دفاعی آینده شامل: (۱) بعد شرایط علی، (۲) پدیده محوری، (۳) عوامل مداخله‌ای، (۴) عوامل زمینه‌ای، (۵) راهبردها و (۶) پیامدها بوده و دارای ۱۰۶ مؤلفه است. در مرحله کمی پژوهش از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است، بدین منظور داده‌های جمع‌آوری شده از پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر ۱۰۶ گویه در اختیار ۳۸۴ نفر از مجریان خط‌مشی گذاری دفاعی قرار گرفت. جهت تحلیل مدل پیشنهادی از نرم‌افزار Smart PLS استفاده گردید. نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که مقدار ضریب معناداری t مربوط به رابطه بین متغیرهای اصلی شرایط علی با پدیده محوری؛ شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌ای و پدیده محوری با راهبردها؛ راهبردها با پیامدها در سطح اطمینان ۹۵ درصد، از ۱/۹۶ بیشتر است و این مورد حاکی از معنی‌دار بودن تأثیر متغیرهای شرایط علی با پدیده محوری؛ شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌ای، پدیده محوری با راهبردها؛ راهبردها با پیامدها است؛ بنابراین هر ۶ متغیر، به‌عنوان متغیرهای اصلی شناسایی می‌شوند. نتایج به‌دست‌آمده با بخشی از نتایج گزارش شده در مطالعات سیمنوفسکی و همکاران (۲۰۲۱)؛ قربانی زاده و همکاران (۱۴۰۱)؛ شیخ بگلو و همکاران (۱۳۹۹)؛ پورعزت و همکاران (۱۳۹۸)؛ سلیمانی و همکاران (۱۳۹۸)؛ رمضان پور و همکاران (۱۳۹۸)، همخوانی دارد. در این راستا یافته‌های پژوهش نشان دادند، اگرچه حمایت سازمانی، فرهنگ مشارکتی در ابتدای راه و در کانون فرایند الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی آینده است، یعنی برنامه‌های مطلوب که با مشارکت و همفکری فرماندهان همسو با تحولات نوین جهانی در جهت بالنده نمودن فرماندهان طراحی و اجرا شود و هدف نهایی اجرای آن تربیت فرماندهان توانمند و خلاق باشد. به‌احتمال زیاد، تجربه فرماندهان از شرکت در برنامه‌هایی که در راستای رفع نیازهای آنان طراحی نگردیده و به‌دراستی اجرانشده است، باعث شده است که تدوین برنامه منسجم با مشارکت خودشان مهم‌ترین دغدغه و اولویت آنان در راه رشد و بالندگی باشد. افزایش اقدامات طراحی الگوی ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی اساسی‌ترین راه‌حل دستیابی به رویکردها و رویه‌های آموزشی مؤثر، کارآمد و اثربخش به منظور پاسخگویی به نیازهای سازمان و جامعه، آماده‌سازی کارکنان برای محیط‌ها و موقعیت‌های اجتماعی و شغلی در آینده است. جایگاه و اهمیت حیاتی نیروهای چهارگانه آجا و تأثیر آن‌ها بر فرایندها و پیامدهای دفاعی آینده منجر به توجه به تقویت افزایش سطح کمی و کیفی ارتقاء مشارکت آنان در خط‌مشی‌های دفاعی آینده شده است. همچنین انجام پژوهش‌های بیشتر در زمینه شرایط و روش‌های نوین و در سطح گسترده به روشن

شدن این امر کمک شایانی خواهد کرد. حال بر مبنای یافته‌های این مطالعه، متصدیان امر خط‌مشی‌گذاری‌های دفاعی می‌توانند شاهد حضور و نقش پررنگ‌تری در زمینه ارتقاء مشارکت در خط‌مشی‌های دفاعی آینده را داشته باشند. لذا، باید با اتخاذ خط‌مشی‌های مقرراتی، این حضور را تقویت نمایند و از دانش و همکاری‌های همه‌جانبه و بهره‌گیری از ظرفیت نیروهای چهارگانه خویش در ایجاد خط‌مشی‌های دفاعی و سپس در ارزیابی فرایندها و برنامه‌های اجراشده بهره ببرند تا در نهایت به اهداف کلان خط‌مشی‌های دفاعی آینده و امنیت پایدار ارائه‌شده در قالب اسناد ملی ناآل گردند. در این زمینه، تدوین برخی قوانین جدید، ارائه اطلاعات در راستای شفاف‌سازی وضعیت مشارکت و شرایط وضع خط‌مشی‌ها، ایجاد برخی مکانیزم‌های تسهیل حضور در ایجاد و ارزیابی خط‌مشی‌ها، مانند مکانیزم‌های مشارکتی الکترونیکی، ارائه مشوق‌ها برای حضور بیشتر و حمایت‌های مالی و اعتباری جهت پیش برد اهداف و برنامه‌های خود در راستای ارتقاء مشارکت نیروهای چهارگانه آجا در خط‌مشی‌های دفاعی، از پیشنهاد‌های این مطالعه است.

قدردانی

از کلیه اساتید و خبرگان که در مراحل مختلف این پژوهش، دانش خویش را سخاوتمندانه در اختیار محققان قرار دادند، تشکر و قدردانی می‌نماییم.

منابع

- آذر، عادل؛ خسروانی، فرزانه و جلالی، رضا. (۱۳۹۵). تحقیق در عملیات نرم، رویکردهای ساختاردهی مسئله. تهران: سازمان مدیریت صنعتی.
- اصلی پور، حسین و خان محمدی، هادی. (۱۳۹۷). تحلیل ساختاری تفسیری سیاست‌گذاری در موضوعات راهبردی سطح ملی (مورد مطالعه: مسائل زیست‌محیطی کشور). بهبود مدیریت. ۱۲(۴۱): ۲۵-۴۴.
- پورعزت، علی‌اصغر؛ سوداگر، هاشم؛ سعدآبادی، علی‌اصغر و هاشمی کاسوایی، مینا. (۱۳۹۸). شاخص‌های اولویت‌بندی عادلانه مسائل عمومی. اندیشه مدیریت راهبردی (اندیشه مدیریت). ۱۳(۲۶): ۱۶۹-۱۳۹.
- ثنائی پور، هادی. (۱۳۹۹). فرا تحلیل مطالعات سیاست‌گذاری کارآفرینی در ایران: تجربیات گذشته و چشم‌اندازهای آینده. مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی. ۱۰(۳۹): ۳۸۹-۴۲۰.
- جمشیدی، صید حسین؛ امینی سابق، زین‌العابدین؛ ساده، احسان و شیخ‌الاسلام کندلوسی، نادر. (۱۴۰۰). طراحی مدل اجرای خط‌مشی‌های عمومی در شرکت‌های دولتی پروژه محور نفتی. فرآیند مدیریت و توسعه. ۳۴(۲): ۱۵۰-۱۲۷.

- حاجی پور، ابراهیم؛ فروزند، لطف‌الله، دانایی فرد و حسن و فانی، اصغر. (۱۳۹۴). طراحی الگوی آسیب‌شناسی اجرای خط‌مشی عمومی در ایران. *فصلنامه مدیریت نظامی*. ۱۵ (۵۸): ۲۳-۱.
- حجازی، یوسف و عربی، فائزه. (۱۳۸۷). عوامل مؤثر در جلب مشارکت سازمان‌های غیردولتی در حفاظت از محیط‌زیست، *فصلنامه محیط‌شناسی*. ۳۴(۴۷): ۱۰۶-۹۹.
- حسین پور، داود و معدنی، جواد. (۱۳۹۸). کاربرد رویکرد خط‌مشی گذاری تعاملی در تدوین الگوی مبارزه با پول‌شویی. *مدیریت دولتی*، ۱۱ (۱): ۹۸-۷۳.
- دانش فرد، کرم اله. (۱۳۹۵). *فرآیند خط‌مشی گذاری عمومی*، تهران، انتشارات صفار.
- رضوی نژاد، سید امین و ملک محمدی، حمیدرضا. (۱۳۹۷). درآمدی تحلیلی بر مسئله شناسی در سیاست‌گذاری امنیتی. *مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی*. ۸ (۲۷): ۲۹۶-۲۷۹.
- رمضان پور، دانیال؛ عبدالحمید، مهدی و رضائیان، علی. (۱۳۹۸). ارائه الگوی عوامل مؤثر بر مشارکت نخبگان در فرایند تدوین خط‌مشی‌های عمومی نظام جمهوری اسلامی ایران، *فصلنامه پژوهش‌های مدیریت عمومی*. ۱۲(۴۶): ۶۷-۳۷.
- رهنورد، فرج اله؛ علی پور، حسین و دهدار، فرزین و خلیلی، حیدر. (۱۳۹۸). چارچوب رابطه حکومت و مردم در ایران: رویکرد نهادی مدیریت دولتی. ۱۱ (۱): ۴۷-۲۷.
- سلیمانی خوئینی، مهدی؛ دانش فرد، کرم اله و نجف‌بیگی، رضا. (۱۳۹۸). الگوی اقتضایی شناسایی مسائل عمومی در فرایند خط‌مشی گذاری ایران با تأکید بر عوامل پیش‌ران. *مدیریت دولتی*. ۱۱ (۴): ۵۵۶-۵۳۰.
- سوداگر، هاشم، امیری؛ علی‌نقی و امامی، سیدمجتبی. (۱۳۹۷). واکاوی و تحلیل مفهوم خط‌مشی عمومی: ماهیت، صفات و غایت. *مدیریت دولتی*، ۱۰ (۴): ۵۲۷-۵۰۶.
- شیخ بگلو، زین‌العابدین؛ تیمورنژاد، کاوه؛ گیوریان، حسن و عباس زاده سهرورن، یداله. (۱۳۹۹). ارائه مدل مشارکت ذی‌نفعان در خط‌مشی گذاری عمومی در سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، *فصلنامه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی*. ۴(۴): ۴۹۸-۴۸۸.
- عابدی جعفری؛ حسن، تسلیمی؛ محمدسعید فقیهی، ابوالحسن و شیخ زاده، محمد. (۱۳۹۰). تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده‌های کیفی. *اندیشه مدیریت راهبردی*. ۵ (۲): ۱۹۸-۱۵۱.
- علی پور، فرهاد؛ رحیمیان، محمد. و سدیری جواد، عاطفه. (۱۴۰۰). تأثیر بیگانه‌پنداری کارکنان نسبت به کار و خط‌مشی‌های سازمان بر نگرش‌ها و رفتارهای آنان. *فرآیند مدیریت و توسعه*. ۳۴ (۳): ۸۷-۱۱۲.
- فرزین راد، رویا؛ فروزان، یونس و عالی‌شاهی، عبدالرض. (۱۳۹۹). کاربرد پارادایم بازدارندگی منطقه‌ای در سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران در قبال تهدیدات نظامی ایالات متحده در سه سطح، *فصلنامه امنیت ملی*، ۱۰(۳۵): ۲۶۵-۲۳۱.

- قاری سید فاطمی و سید محمد. (۱۳۹۷). حقوق بشر در جهان معاصر، درآمدی بر مباحث نظری: مفاهیم، مبانی، قلمرو و منابع، تهران، انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش
- قربانی زاده، وجه الله؛ معتضدیان، رسول؛ حسین پور، داود. و رهبر، عباسعلی. (۱۴۰۰). سناریوهای آینده مشارکت عمومی در خط‌مشی گذاری ایران، فصلنامه مطالعات راهبردی مدیریت. ۴۵(۱۲): ۱۸۱-۲۰۴.
- قلی پور، رحمت اله؛ بیگی، وحید. و سعدآبادی، علی‌اصغر. (۱۳۹۶). تحلیلی بر خط‌مشی راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب: آسیب‌شناسی اجرا با رویکردی فازی. مدیریت دولتی. ۹ (۱): ۱۰۷-۱۳۶.
- قلی پور، رحمت اله؛ دانایی فرد، حسن؛ امیری، علی نقی و عطاردی، محمدرضا. (۱۳۹۴). مفهوم‌پردازی پدیده شکاف خط‌مشی در فرایند خط‌مشی گذاری فرهنگی. مجلس و راهبرد، ۲۲ (۸۱): ۹۱-۱۲۵.
- محمودی، وحید؛ نیری، شهرزاد و پورعزت، علی‌اصغر. (۱۳۹۳). باز پردازی شاخص‌های توسعه قابلیت‌های انسانی در پرتو فرمان امام علی (ع) به مالک اشتر. مدیریت بازرگانی، ۶ (۱): ۱۶۷-۱۸۶.
- گرجی پور، حسین؛ خاشعی، وحید؛ اسلامبولچی، علیرضا و اصغری صارم، علی. (۱۳۹۸). الگوی ارزشیابی فرایند خط‌مشی گذاری فرهنگی با رویکرد مطالعه کیفی اسناد فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مدیریت دولتی، ۱۱(۱): ۴۷-۷۲.
- مهرگان، فرهاد؛ فقیهی، ابوالحسن و میرسپاسی، ناصر. (۱۳۹۷). نقش مشارکت سیاسی و نظام دموکراتیک در شکل‌دهی فرهنگ سیاسی (مورد مطالعه: شهروندان کرد در منطقه کردستان عراق). خط‌مشی‌گذاری عمومی در مدیریت. ۹(۲): ۱-۱۹.
- Boenigk, S. Fisk, R., Kabadayi, S. Alkire, L., Cheung, L. Corus, C & Smidt, N. (2021). Rethinking service systems and public policy: a transformative refugee service experience framework. *Journal of Public Policy & Marketing*, 40(2): 165-183.
- Carpenter, D. & Moss, D. A. (Eds.). (2013). *Preventing regulatory capture: Special interest influence and how to limit it*. Cambridge University Press.
- Day, J. C. (2017). Effective public participation is fundamental for marine conservation—lessons from a large-scale MPA. *Coastal Management*. 45(6): 470-486.
- Ghazinoory, S. & Aghaei, P. (2021). *Differences between policy assessment & policy evaluation; a case study on supportive policies for knowledge-based firms. Technological Forecasting and Social Change*. 169. 120801.
- Innes, A. (2014). The Political Economy of State Capture in Central E Urope. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 52(1): 88-104.
- Monnet, É, Pagliari, S. & Vallée, S. (2014). *Europe between financial repression and regulatory capture* (No. 2014/08). Bruegel Working Paper.
- Wellstead, A. M. & Howlett, M. (2021). (Re) Thinking think tanks in the age of policy labs: The rise of knowledge-based policy influence organisations. *Australian Journal of Public Administration*.